

POSTOJNSKI
PREPIH

OKTOBER 2021 122 LETNIK 15

OBCINA
POSTOJNA

Akcija Postojna v cvetju že vrsto let postavi v soj odrskih luči ljudi, ki z veliko ljubeznijo skrbijo za negovane ter s cvetjem obdane domove, vrtove in poslovne stavbe. Letos so prve nagrade »odšle« v Hrašče, Mali Otok in na Prestranek. Pristale so v rokah Jožice Ogrizek za najlepši balkon, Katje Sanabor za najlepše urejen poslovni objekt in Frančiške Veber za najlepši vrt. Čeprav sta se fotografskemu objektivu izognila v velikem loku, sta k prvima nagradama za najlepši balkon in poslovni objekt svoj tihi delež prispevala tudi moška – Boštjan Ogrizek in Darko Sanabor. Hvala nagrajencem in vsem ostalim entuziastom, ker prispevate k lepi in prijetni podobi naših krajev!

Ključno je sodelovanje

Končujemo deseti mesec tega leta. Učenci in dijaki že uživajo v prvih letošnjih počitnicah, trgovine pa nam že napovedujejo prihajajočo zimo in novoletne praznike. Občutek imamo, da se spet vse odvija s svetlobno hitrostjo in le dvakrat se bomo še obrnili, ko bo tu leto 2022.

Ampak do tedaj nas čaka še nekaj dela. Priprava proračuna je pri koncu. Potekajo še zadnja usklajevanja in dogovori ter priprava dokumentacije. Letos je teh dogovorov še za odtenek več kot prejšnja leta, saj je želja in potreb enako ali še več, sredstev pa precej manj. Ampak tudi letos se bomo na takšen ali drugačen način potrudili, da bomo prisluhnili vsem predlogom in skušali zagotoviti financiranje večine izmed njih.

Potem je tu seveda participativni proračun. Še nekaj dni imate občani možnost, da glasujete za tisti projekt, ki vas je najbolj prepričal in bi radi, da ga izvedemo v prihodnjih dveh letih. 60 raznolikih predlogov se poteguje za 240 tisoč evrov. Kateri jih bodo dobili, pa boste v celoti odločili vi sami.

Je že tako, da včasih drobne investicije ostanejo v senci velikih. Tudi to je bil eden izmed glavnih razlogov, da smo pristopili k participativnem proračunu. Da ste nam občani sami povedali, česa si želite. Tudi če mogoče predlog ni bil umeščen na glasovanje zaradi previsokega finančnega vložka. Vzeli smo ga na znanje in ga bomo skušali v najkrajšem možnem času spraviti v glavni občinski proračun.

Če se za konec dotaknemo še epidemije. Oktober nam je, kljub višjim številkam okuženih s koronavirusom, vendarle prinesel več druženja in prireditev kot tisti v lanskem letu, ko smo bili zaprti za štirimi stenami. Pred nami je še zaključek leta, za katerega tudi upam, da bo letos bolj vesel kot preteklo leto. V vsakem primeru pa nam strokovnjaki obljublajo, da je tole zadnja 'epidemična' zima. Vsi lahko malo pripomoremo k temu in popazimo nase, da bodo te napovedi držale in bomo lahko zadihali s polnimi pljuči.

Vse dobro.

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

Odprta skupnost

tu živimo

Lovske družine na Postojnskem

na obisku:

Cveto Bajc

Na naslovnici: Jožica Ogrizek, Katja Sanabor in Franciška Veber;
fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepil je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, oktober 2021, leto izdaje 15, številka 122 • Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepil, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilh@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepil (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Slavimo življenje!

V naslednjih dneh bo na pokopališčih več gneče kot običajno. Tudi spomeniki in druga spomska obeležja ne bodo samevala, ob njih se bodo vrstile komemoracije. Na mestih spokojne tišine in mirnega počitka rajnih bo nekaj dni vrvelo življenje. Že pred praznikom spomina na mrtve bodo ljudje urejali grobove, prinašali cvetje in prižigali svečke, da bi bilo na praznični dan vse tako, kot mora biti. Dan mrtvih je neke vrste opomnik celo za tiste, ki si med letom bolj poredko utrgajo čas za obisk pokopališča, za poklon pokojnim svojcem, prijateljem, sosedom.

Dan mrtvih je v percepciji večine ljudi vse prej kot praznik veselja, saj že s svojim imenom vzbuja čustva žalosti in otožnosti. Pa vendar skriva v sebi svetlejšo noto, kot se zdi na prvi vtis. Na ta dan se zavemo, da imajo ljudje, od katerih smo se poslovili v bližnji ali daljni preteklosti, še vedno svoje mesto v naših srcih. In pri tem ne gre za zunanje manifestacije, kot so na primer pogosti obiski pokopališča, s katerimi bi naredili vtis na sosede. Štejejo predvsem čustva, ki so zgolj in samo naša. Sami najbolj vemo, kdaj nas neka notranja sila nenadoma navda z željo, da se odpravimo na pokopališče, ali pa nas premakne le do omare s fotografijami, nam zgolj pripre oči, da se pred nami pojavi podoba dragega človeka, ki je za vedno odšel.

Običajno se ob prazniku spomina na mrtve zbere družina ali celó širše sorodstvo; če drugače ne gre, se daljni sorodniki srečajo na pokopališču. Takrat se zavemo, da nas pokojni povezujejo tudi po smrti, ker z njimi ne pokopljemo niti ljubezni, niti spominov, niti hvaležnosti.

Zagotovo pa premalokrat pomislimo, kako pomembno je živeti tukaj in zdaj. Če bi ozavestili minljivost življenja, bi ga slavili sleherni dan. Tako pa velikokrat s prepričljivim izgovorom o pomanjkanju časa drvimo od ene obveznosti k drugi in pri tem pozabljamo nase in na tiste ljudi, ki dejansko osmišljajo naše življenje. Izgube nas sicer ustavijo, a kmalu se v svojih ravnanjih vrnemo v stare tirnice – kot da bomo imeli v nedogled vsak dan novo priložnost, da nadoknadimo zamujeno. Hitimo dalje s prioritetai, ki

nam bodo lepega dne primazale zaušnico velikega razočaranja. Slaba vest neizprosno kljuva ob misli, da si nismo vzeli dovolj časa za ljudi, ki so nam veliko pomenili, da zanje nismo storili vsega, kar bi lahko.

Slej ko prej se bomo soočili ne le z minljivostjo nam dragih ljudi, ampak tudi s svojo. V jeseni življenja zna verjetno vsak človek veliko bolj ceniti drobne pozornosti sočloveka. Skupek vseh drobnih dejanj in empatična skupnost lahko prispevajo k višji kakovosti življenja starostnikov. Naključje je hotelo, da je prav v tej številki Postojnskega prepiha kar nekaj tovrstnih vsebin. Društvo upokojencev Postojna že spoštljivih sedem desetletij povezuje ljudi v tretjem življenjskem obdobju in pomembno sooblikuje pogoje za njihovo športno, kulturno in družabno udejstvovanje. Brez zagnanega društvenega jedra to zagotovo ne bi bilo mogoče. V Domu upokojencev Postojna so z na videz drobno gesto – izletom v Postojnsko jamo pripravili nepozabno doživetje za trinajst gibalno oviranih stanovalcev. Morda je kdo zamahnil z roko, češ kaj pa je to takšnega, saj imamo jamo pred nosom. Toda nekateri devetdesetletniki so jo obiskali prvič in lahko si le predstavljamo njihovo veselje, ko bodo še lep čas obujali spomine na ta dan. Tudi enodnevni obisk kmetije je lahko pravo doživetje v siceršnjem enoličnem vsakdanu starostnikov. Projekt Razvoj modela za izvajanje dnevnih oblik bivanja na kmetiji, v katerem sodeluje tudi kmetija Jernejevi iz Slavinj, ob sofinanciranju Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja vzpostavlja pogoje za začetek izvajanja dnevnih oblik bivanja starejših na kmetijah.

V starajoči se sodobni družbi bosta vse bolj pomembna medgeneracijsko sodelovanje in socialno vključevanje starostnikov. Trenutno še nismo dovolj odločno zagrizli v ta izziv. Tista družba, ki bo ne le na deklaratorni ravni, pač z dejanji izkazovala spoštovanje do vseh svojih članov, tudi najšibkejših, jim omogočala človeka dostojno življenje in ohranjanje dostojanstva do zadnjega diha, bo postala posnemanja vreden zgled.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Odprta skupnost

Pokrovitelj slovesnosti ob 70. obletnici Vzgojnega zavoda Planina je bil predsednik RS Borut Pahor.

V Vzgojnem zavodu (VZ) oziroma po novem v Strokovnem centru Planina že 70 let obravnavajo otroke in mladostnike z vedenjskimi, čustvenimi in duševnimi motnjami. Teh težav je v zadnjih letih pri odrasčajoči populaciji vse več, kar vpliva tudi na strokovno delo v instituciji, kjer se je doslej zvrstilo kar 1910 posameznikov. Kljub težki problematiki v lokalnem okolju nimajo težav, kar je na obisku v Planini 27. septembra izpostavil tudi častni pokrovitelj, predsednik Republike Slovenije (RS) Borut Pahor. Postojnski občani se lahko tudi sicer pohvalimo s strpnostjo in sprejemanjem drugačnih, zlasti priseljencev različnih narodnosti, v zadnjih petih letih tudi mladoletnih migrantov. Ampak ni (bilo) vedno tako. Spomnimo le na dva najbolj izstopajoča primera: ustanavljanje Centra za tujce v Velikem Otoku pred skoraj 20 leti so spremljali protesti krajanov, prav v Planini pa so v začetku 90. let na referendumu s skoraj tričetrtinsko večino zavrnili terapevtsko skupnost za zdravljenje odvisnikov od prepovedanih drog. Ključno pri odločitvi je bilo dejstvo, da komuna ne bi bila namenjena samo slovenskim, pač pa tudi tujim državljanom.

Planinskemu zavodu, ki je doslej sprejemal otroke in mladostnike iz vse države, je v sedmih desetletjih vendarle uspelo ustvariti sožitje z lokalno skupnostjo. Kot je v svojem nagovoru ob praznovanju obletnice 27. septembra spomnila **ravnateljica dr. Leonida Zalokar**, so v povojnem obdobju tovrstne zavode sicer ustanavljali čim dlje od civiliziranega sveta. »Podobno kot psihiatrične bolnišnice, običajno v dotrajanih gradovih in drugih nefunkcionalnih objektih, tako je tudi zavod Planina začel z delovanjem kot Deško vzgajališče v stari, zapuščeni vojašnici.«

Današnji vzgojno-izobraževalni zavod je vrata odprl leta 1951 kot Deško vzgajališče. Ustanova, najprej namenjena le vzgojno zanemarje-

nim dečkom, je tri leta po ustanovitvi sprejela prve deklice, po letu 1956 so začeli sprejemati tudi otroke z lažjimi motnjami v duševnem razvoju, dobro desetletje zatem pa se je zavod dokončno usmeril v vzgojo otrok z motnjami vedenja in čustvovanja. Kot je pojasnila Leonida Zalokar, gre večinoma za hude vedenjske in čustvene motnje ter duševne bolezni, ki jih zunanji sistem ne zmore obvladati, saj potrebujejo specializirane, pretežno individualne obravnave.

Leta 1979 je zavod pridobil dva programa nižjega poklicnega izobraževanja in v začetku 90. let postal moderni zavod z delovanjem po načelih družinske vzgoje – v sklopu petih stanovanjskih hišic z delavnico

za praktični pouk in Stanovanjsko skupino v Postojni. Danes deluje zavod z osnovno šolo s prilagojenim programom in nižjim poklicnim izobraževanjem treh smeri po principu stopenjske obravnave in od sredine septembra kot Strokovni center Planina. Z novim Zakonom o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi motnjami v vzgoji in izobraževanju je oblikovan tudi regionalni princip, zato bodo odslej obravnavali tako otroke iz Primorsko-notranjske kot Obalno-kraške in Goriške regije.

Najpomembnejši so ljudje

Leonida Zalokar izpostavlja porast potreb po tovrstni obravnavi. »Število otrok z vedenjskimi težavami in izrazito nasilnim ter nevarnim vedenjem je v zadnjih desetletjih naraslo. Velika kriza pri nameščanju in odklanjanju pri odgovornih institucijah socialnega varstva, zdravstva in šolstva sta nas tako leta 2010 privedla do inovativnega pristopa za najtežjo populacijo otrok.« Nastal je povsem nov program oziroma pedagoško-zdravstveni model obravnave otrok s psihiatričnimi motnjami in neobvladljivim nasilnim vedenjem. Leta 2013 so zanj na 8. Slovenskem forumu inovacij prejeli priznanje za najboljšo storitveno inovacijo, predlani je bila zaključena končna evalvacija spremljanja tega modela.

Vendar pa, kot poudarja Zalokarjeva, vse prevečkrat pozabljam, da je še vedno najpomembnejši človek, ki dela z otroki. Poleg psihologov, pedagogov, psihiatrov, socialnih delavcev in specialnih pedagogov imajo v Planini zaposlene tudi medicinske tehnike in specialistko klinične psihologije. Ti sodelujejo pri celostni obravnavi otrok, tudi obvladovanju nasilnega vedenja.

Problematični otroci, odraz družbe

Pretresljiv je podatek, da je v obdobju med letoma 2008 in 2015 odstotek otrok z diagnozo vedenjske in čustvene motnje narasel kar za 70 odstotkov. »Zato smo tudi v VZ Planina razširili kapacitete. Danes zavod poleg matične enote vključuje tudi terapevtsko kmetijo v Planini, stanovanjsko skupino, mladinsko stanovanje in mobilno službo v Postojni ter mladinsko stanovanje in stanovanjsko skupino v Kopru.« pravi ravnateljica in se zaveda novih izzivov, ki jih nalaga novi zakon. »Ta omogoča zgodnejše intervencije, vpeljevanje novih oblik dela ter obravnave v obliki mobilnih timov v šolah, vrtcih in družinah za učinkovito preprečevanje in preprečevanje institucionalizacije, kjer je to možno.«

Poglobljanje problematike razume Zalokarjeva tudi kot odraz različ-

Jubilejno prireditev so s plesnim nastopom zaokrožili mladostniki iz VZ Planina.

Lani so ravnateljica SGLŠ Cvetka Kernel, župan Igor Marentič, koordinatorica programa dr. Tina Zorman in strokovna sodelavka Hana Alhady simbolno odprli Starting point točko v SGLŠ Postojna.

nih vzgojnih usmeritev. Te so se iz pretežno avtokratske naravnosti skozi desetletja preoblikovale v permisivne, vse dovoljujoče in mestoma vse bolj anarhične. Temu pa, kot razlaga, nujno sledi upad norm in vrednot v družbi. »Včasih smo otroke navajali na gledanje poročil, zdaj pa je bolje, da jih ne gledajo. Zelo težko je namreč uveljavljati norme, vrednote, moralo, poštenje in ustrezno komunikacijo, če spremljamo vedenje najvišjih predstavnikov oblasti, ki se ga sramujemo,« je bila kritična do politike.

»Srčni ljudje odprtega srca«

Leonida Zalokar se je kljub temu razveselila priznanja in zahvale častnega pokrovitelja 70. obletnice **predsednika republike Boruta Pahorja** za »vzgajanje najranjlivejše populacije otrok in mladostnikov, da bi bili pripravljeni na samostojno, samozavestno in odgovorno življenje.«

Pahor se je zahvalil tudi mentorjem, ki so v teh letih kot učitelji in vzgojitelji pomagali mladim ljudem, da postanejo svobodne in ustvarjalne osebnosti, ki si v družbi zmorejo same ustvariti prostor za razvoj talentov in se počutijo poklicane v skupnost.

Pozabil ni niti na prebivalce Planine, ki so mlade sprejeli in z zavodom vzorno sodelujejo. »V Planini so srčni ljudje odprtega srca,« je dejal in poudaril, da je »pravična in razvita skupnost vključujoča skupnost in naša družba ima to ambicijo. Nihče, ki je v tej skupnosti, se ne sme po-

čutiti pozabljenega in brez možnosti polno zaživeti svoje življenje. Zavod se po svojih najboljših močeh trudi, da bi mladim omogočil to priložnost polne vključenosti.«

Stanovanjska skupina

V okviru VZ Planina je prvih 20 let delovala v Postojni tudi stanovanjska skupina, ki od leta 2012 sodi pod okrilje Zavoda za vzgojo in izobraževanje Logatec. To je ena od treh

Vzgojni zavod Planina, ki praznuje letos 70 let delovanja, je ustvaril sožitje z lokalno skupnostjo.

tvorstnih zavodovih skupin, namenjenih dovolj odgovornim mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami, da lahko samostojno obiskujejo zunanje šole. V skupini, ki deluje po načelih družinske vzgoje, je največ osem mladostnikov, starejših od 13 let, in zanje skrbijo štirje vzgojitelji.

Kot je povedal **Valter Leban**, vzgojitelj z najdaljšim stažem, z domačini nikoli niso imeli težav, prej nasprotno. »Imamo tudi strpne sosede, vedno pripravljene pomagati,« je povedal. Stanovanjska skupina Postojna je sicer pred leti sprejela tudi prve tuje mladoletne migrante.

Mladoletniki brez spremstva v SGLŠ

Projekt namestitve mladoletnikov brez spremstva se zadnjih pet let izvaja na postojnski SGLŠ. Po besedah

ravnateljice **Cvetke Kernel** vlada progam podaljšuje vsako leto sproti in tako tudi letos še ne vedo, ali ga bodo v naslednjem letu še imeli ali ne. »V teh letih smo sprejeli skoraj 1000 mladoletnikov brez spremstva, največ v letu 2018, letos pa do sedaj že dvakrat toliko kot takrat, in sicer blizu 390,« je povedala koordinatorica **programa dr. Tina Zorman**. V Sloveniji je tudi po zapustitvi programa ostalo (po njenih podatkih) manj kot 50 oseb.

»Bolj načrtno in organizirano vključevanje v lokalno okolje za mladoletnike poteka z učenjem slovenščine, šolanjem, vsakodnevnimi pogovori na določene teme in ob raznih aktivnostih,« pa pojasnjuje **strokovna delavka mag. Katja Jezeršek**. »Trudimo se za občasne dejavnosti in dogodke, na katerih omogočamo srečanja z lokalno skupnostjo. Spremljamo dogajanje in spodbujamo mladoletnike, da se udeležujejo dogodkov in v njih aktivno sodelujejo.«

Starting point točka je zaživela

Na SGLŠ pozdravljajo tudi evropske projekte, v katere se vključuje Občina Postojna in so namenjeni ustvarjanju vključujoče družbe ali pomoči in integraciji priseljencev v lokalno okolje. Sredi oktobra so v avli Dijaškega doma SGLŠ predstavili info točko Starting Point Postojna, ki so jo v okviru projekta Arrival Regions odprli junija lani.

»Točka je namenjena boljši integraciji priseljencev v lokalno okolje, tako tistih iz držav nekdanje Jugoslavije kot migrantov, skratka vseh, ki se v našem okolju še ne znajdejo,« je povedala Tina Zorman. »Starting point je nekakšna pisarna, ki priseljencem v petih jezikih nudi celostno podporo, jim pomaga pri orientaciji v novem življenju in jim nakazuje možnosti.«

Tudi na Občini Postojna ocenjujejo projekt kot zelo uspešen in učinkovit. »Točka se je prijela ne samo med uporabniki, pač pa tudi v insti-

Predsednik republike Borut Pahor je ob jubileju Vzgojnemu zavodu Planina podelil priznanje in zahvalo za vzgajanje najranljivejše populacije otrok in mladostnikov. Prevezela ga je ravnateljica dr. Leonida Zalokar

tucijah, ki z njimi sodelujejo,« opazuje **Maja Piškur, občinska koordinatorica projektov**, zato napoveduje, da točke ne bodo zaprli marca, ko se projekt zaključi, ampak bo ob financiranju Občine delovala še celo naslednje leto.

Znanje jezika olajša vključevanje

»Mladoletniki brez spremstva so z vključevanjem v različne projekte postali bolj prepoznani kot del današnje postojnske družbe, kar je nedvomno pozitivno vplivalo na njihovo integracijo,« je prepriča-

na Tina Zorman. »Pomemben del integracije se odvija tudi na neformalni ravni – ob druženju z vrstniki in življenju v domu, kjer se srečujejo s slovensko kulturo, navadami, kulinariko, vrednotami ...« Ob tem ne smemo pozabiti niti na nogometna in košarkarska igrišča, pomemben prostor za vključevanje v vrstniško okolje, ter seveda družabna omrežja.

Eden ključnih dejavnikov uspešne integracije je obvladovanje jezika, zato se mladoletniki takoj po prihodu v Slovenijo začnejo učiti slovenščine. »Mladoletniki z jasnimi cilji se

jezika učijo hitro. Motivacijo za integracijo pa zbijajo dolgotrajni azilni postopki in z njo povezana negotovost, saj osebe v obdobju čakanja na azil ne vedo, ali bodo v Sloveniji sploh lahko ostale,« opozarja na zakonske pomanjkljivosti Zormanova.

Na SGLŠ posebnih negativnih odzivov okolja niso zaznali. »Lokalna skupnost se na mlade migrante včasih odziva zadržano ali s predsodki predvsem zaradi pomanjkanja izku-

za tujce in službo Policije, primarno zadolženo za prisilno odstranjevanje tujcev iz države. Institucija po mnenju policije ni moteča, čeprav se še spomnimo protestov krajanov pred načrtovano ureditvijo centra. »Lokalna skupnost je bila temeljito seznanjena z načinom delovanja Centra za tujce,« je povedala **predstavnica Policije za stike z javnostmi Maja Ciperle Adlešič** in zagotovila, da v vsem tem času konfliktov z lokalnim okoljem ni bilo.

Eden ključnih dejavnikov uspešne integracije tujcev je obvladovanje jezika.

šenj z njimi. Nekateri domačini priseljencem niso naklonjeni, a večina svojih stališč ne izraža glasno. Večina prebivalcev, s katerimi pridejo mladoletniki brez spremstva v stik, pa izkazuje zanimanje in jim nudi podporo in pomoč. Sicer pa prebivalci migrante veliko hitreje sprejmejo, če ti znajo vsaj malo slovensko,« še opazuje Zormanova.

Center za tujce

Krajanji Velikega Otoka že skoraj dve desetletji sobivajo s Centrom

V Centru za tujce sprejmejo letno povprečno več kot 1000 tujcev iz več kot 40 različnih držav. Večina je namenjena v katero od drugih evropskih držav, včasih je Slovenija tudi ciljna država, če imajo tukaj sorodnike ali znanca. Tujci ostanejo v centru, kjer lahko sprejmejo do 180 oseb, povprečno sedem dni. Poleg osnovne jim nudijo še psihosocialno, zdravstveno in drugo potrebno oskrbo.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Valter Leban, arhiv SGLŠ.

AKTUALNO

V cepilni ambulanti zdaj cepijo tudi proti gripi

Do četrta pred izidom Postojnskega prepiha je število dnevno potrjenih okužb s koronavirusom vztrajalo blizu številke 2000. Tudi porast okužb v Primorsko-notranjski regiji je zaskrbljujoč; postojnska občina, kjer so v zadnjem tednu potrdili 53 novih primerov, ni izjema. Na Fursu ob tem napovedujejo okrepljen nadzor spoštovanja PCT-pogojev, predvsem v obalno-kraški in goriški regiji, saj sta trenutno najbolj kritični.

Z enim odmerkom cepiva proti covidu-19 je v Sloveniji po podatkih NIJZ-ja cepljenih 1.182.060 ljudi oziroma 56 odstotkov celotne populacije. Z vsemi odmerki cepiva pa je cepljenih 53 odstotkov celotne populacije oziroma 1.109.508 ljudi. Med polnoletnimi jih je polno cepljenih 62 odstotkov.

V Zdravstvenem domu Postojna so do 21. oktobra cepili

12.522 občanov Postojne in Pivke, od tega 11.612 z obema odmerkoma cepiva in 309 oseb že s tretjim. Največji delež cepljenih je v starostnih skupinah od 55. do 75. leta, najvišji odstotek (87,8) pa med osebami, starimi od 70 do 74 let. Od 1250 občanov te starostne skupine se jih je za cepljenje odločilo 1097. Cepljena sta tudi oba stoletnika. Samo v postojnski občini je po statistiki NIJZ cepljenih

56,8 odstotka vseh občanov oziroma že skoraj 70 odstotkov starejših od 18 let.

Zanimiv je tudi delež cepljenih mladoletnikov. Teh je med otroki od 12. do 14. leta v obeh občinah skupaj kar 99 oziroma 13 odstotkov in pol, med otroki od 15. do 17. leta pa kar 264 ali 20,2 odstotka. Najmanj zanimanja za cepljenje je še vedno med občani v starosti od 30. do 34. leta (42 odstotkov), v starostni skupini od 35. do 55. leta pa se jih je cepila komaj dobra polovica.

V ZD sicer tudi v tem tednu vabijo k množičnemu cepljenju: v torek in četrtek med 8. in 13., v sredo pa med 12. in 17. uro.

V cepilni ambulanti pa so že začeli tudi **z brezplačnim cepljenjem**

proti sezonski gripi. Lani se ni pojavljala, tudi letošnja je še uganka. Strokovnjaki ne vedo, ali se bo pojavila in če se bo, v kakšnem obsegu. Vseeno pa svetujejo cepljenje, saj iz tujine že poročajo o prvih primerih gripe.

Cepljenje še posebej priporočajo rizičnim skupinam, predvsem kroničnim bolnikom, starejšim od 65 let, ljudem s prekomerno telesno težo, majhnim otrokom in nosečnicam, ki so bolj izpostavljeni tveganju za resnejši potek bolezni. Odrasli se lahko na cepljenje naročijo tudi pri svojem osebnem zdravniku, otroci pa v otroškem in šolskem dispanzerju.

Mateja Jordan

Od sredine novembra po »upravnih opravkih« v palačo v Gregorčičevem drevoredu

Palača v Gregorčičevem drevoredu, v kateri je do leta 2011 imela sedež Policijska uprava Postojna, nato pa je vrsto let samevala in postopno propadala, je zdaj zaživela v osveženi avtentični podobi. Sredi novembra se bodo vanjo preselile Upravna enota (UE) Postojna, Geodetska uprava Postojna in postojnska izpostava Ajpesa.

Ohranjeni izvorni elementi obnovljene stavbe

Obnova palače, ki je bila zgrajena v letu 1927 kot podružnica ene od italijanskih bank, je trajala slabi dve leti. Investicijo je vodil novi lastnik stavbe, Ministrstvo za upravo. Dela so se nekoliko zavlekla zaradi nekaterih nenačrtovanih, a nujnih posegov, svoje pa je prispevala tudi epidemija. Obnovitvena in restavratorska dela zunanosti in notranosti stavbe so potekala pod nadzorom Zavoda za spomeniško varstvo Nova Gorica, v ospredju pa je bil cilj, da se ohranijo prvotni arhitekturni elementi palače. Ta po skrbnih restavratorskih delih pri kamnitih masivnih elementih in kovinskih okenskih mrežah zdaj sije v avtentični podobi. Tudi v notranosti je ohranjenih veliko prvotnih elementov, zlasti stavbno pohištvo, stopnišče, marmornate stenske in talne obloge. Restavratorji so na stenah in stropu odkrili tudi šablonske poslikave in jih dokumentirali.

UE Postojna, Geodetska pisarna Postojna in izpostava Ajpesa kmalu na novi lokaciji

Stavba ima 1423 kvadratnih metrov notranjih prostorov. Upravna enota z 32 zaposlenimi bo v priti-

Po zaključku obnove je palača v Gregorčičevem drevoredu zasijala v prvotnem arhitekturnem bogastvu

čju in prvem nadstropju, v mansardi pa bo delalo šest zaposlenih v Geodetski pisarni Postojna in pet v postojnski izpostavi Ajpesa. Na novi lokaciji bodo vrata za stranke odprli predvidoma 15. novembra, podrobneje bodo občane o tem obveščali na svojih spletnih straneh in v lokalnih medijih.

Načelnik UE Postojna Marko Baša je povedal, da se površina pisarn za zaposlene v UE Postojna v primerjavi z zdajšnjimi v občinski stavbi ne bo razlikovala. »Pridobili pa bomo nujno potrebne vzporedne prostore, kot so priročni arhivi, sejna soba in soba za obravnave,« pojasni. Stavba je prijazna tudi gibalno oviranim osebam, za katere sta urejena poseben vhod in dvigalo.

V letu 1995 so se z ustanovitvijo upravnih enot razdelile pristojnosti na področju upravnih postopkov med državo in lokalno skupnostjo. Postojnska upravna enota že vsa leta domuje v občinski stavbi in tudi to je pripomoglo k temu, da občani nikoli nismo povsem ločili pristojnosti

Občine in Upravne enote. Zdaj se bomo v stavbo v Gregorčičevem drevoredu 3 namenili, ko bomo urejali nove osebne dokumente, prijavo ali spremembo prebivališča, matične zadeve, vozniška dovoljenja in dokumente vozil, kvalificirano digitalno potrdilo, dovoljenja s področja gradnje objektov ter postopke v zvezi s kmetijskimi zemljišči in gospodarstvom. V pristojnost upravne enote sodijo tudi področje postopkov v zvezi z javnimi prireditvami, registracijo družtev, pravicami vojnih veteranov in invalidov ter žrtvami vojnega nasilja kot tudi postopki v zvezi z dovoljenji za prebivanje in delo tujcev ter odobritev sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

Upravna enota Postojna pokriva območje postojnske in pivške občine in ima v Pivki Krajevni urad. Občani pivške občine bodo tudi po selitvi UE v Postojni lahko urejali osebne dokumente in matične zadeve na uradu v Pivki.

Tudi delovni čas bo po selitvi ostal nespremenjen. Uradne ure za stranke so ob ponedeljkih in torkih od 8. do 15. ure, ob sredo od 7.30 do 17.30, ob petkih pa od 8. do 13. ure (z enourno prekinitvijo zaradi malice).

Seveda tudi v javni upravi sledijo trendom elektronskega poslovanja. To se je povečalo zlasti v času epidemije, med uporabniki e-storitev pa so v večini mladi. Tako kot ostale upravne enote tudi postojnska posluje elektronsko preko portala E-uprava.

»Še vedno pa so zaposleni poročali za kakovostno in uporabnikom prijazno storitev, in trudili se bomo, da jo bomo dvignili na še višjo raven,« poudarja načelnik Marko Baša.

Besedilo: Ester Fidel; fotografiji: Janez Marolt.

Tudi v notranosti stavbe je bilo vodilo ohranitev izvornih elementov stavbe.

Z odlokom do lepše podobe naselja in pokrajine

Na Občini Postojna pripravljajo pravno podlago za tiste posege v prostor, ki jih ne naslavlja veljavni Občinski prostorski načrt. Odlok o urejanju podobe naselij in krajine bo tako v določenih primerih gradnje, urejanja fasade, zasaditve in drugih posegih narekoval pridobitev dovoljenja oz. mnenja od Občine oziroma katere druge pristojne institucije.

Ta odlok sledi Zakonu o urejanju prostora, ki predvideva, da se poleg Občinskega prostorskega načrta (OPN) in Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) izdela tudi odlok s poudarkom na urejenem videzu naselij in odprtega prostora. Po besedah **višje svetovalke na postojnski Občini Ane Pantelin** bo med drugim urejal gradnjo enostavnih objektov, vzdrževanje streh, obliko in material oken, osvetljevanje ...

»Določal bi recimo enake svetilke v mestnem jedru, pravilno obrezovanje dreves, ureditev zelenic, oglaševanje in drugo,« pojasnjuje Pantelinova in izpostavlja tudi problem mnogih kričečih fasad, ki kvarijo podobo naselja. Prepričana je, da bodo s tem odlokom lahko vse to regulirali.

Nekatere ureditve so sicer v grobem že določene v veljavnem OPN-ju,

na primer ograjevanje zemljišč, oblike streh, barve strešne kritine in celo barve fasad, čeprav ravno to zadnje določilo lastniki očitno radi spregledajo. »OPN je samo podlaga za izdajo gradbenih dovoljenj, brez kazenskih določb, saj jih takšen dokument ne predvideva. Z občinskim odlokom o urejeni podobi pa bo mogoče določiti sankcije, kar bo pravna podlaga za delovanje občinskih inšpekcijskih služb,« napoveduje Pantelinova.

Podobnega odloka s podrobnejšimi pravili nima še nobena slovenska občina, zato so se povezali s Skupnostjo občin Slovenije (SOS). V njej so med štirimi vzorčnimi občinami izbrali tudi postojnsko. »Vsaka občina bo imela svoje prioritete, glede na aktualno problematiko. Pri nas bo poudarek na odlaganju odpadnih materialov, avtov in drugih predmetov,« pravi Ana Pantelin in

Namen novega odloka je zagotavljanje bolj urejenega videza naselij.

priznava, da je glede pristojnosti še precej nejasnosti. »Odlok bo narekoval postopke za pridobitev dovoljenja in bo zanjo načeloma, tako kot pri OPN-ju, potrebno soglasje oziroma mnenje Občine.«

Pantelinova (sicer krajinska arhitektka) poudarja, da je treba ljudi tudi izobraževati in ozaveščati: »Postati mora samoumevno, da na svojem zemljišču ne morejo delati vsega, kar želijo.« Zaveda se, da gre za dolgotrajen postopek, ki bo terjal veliko angažiranosti na Občini. Priprava odloka je v začetni fazi, saj delovna skupina, v kateri so-

delujejo tako predstavniki SOS in Občine Postojna kot Ministrstva za okolje in prostor in Urbanističnega inštituta Republike Slovenije, trenutno oblikuje smernice in preverja vsebino OPN-ja. Sledile bodo ankete za občane, strokovno javnost in občinsko upravo, na osnovi rezultatov pa bodo oblikovali konkretne usmeritve. Preden bo ta pomemben dokument doživel javno razgrnitev in nato sprejem na Občinskem svetu, pa bo po oceni Ane Pantelin trajalo vsaj leto do leto in pol.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

V Belskem ne bo več poplav

Urejanje vodotoka Belške vode v vasi Belsko je v drugi fazi z deli na drugem propustu struge, do konca novembra pa naj bi se zaključila z urejanjem brežin in urejanjem ceste. Ta je zdaj občasno zaprta, obvoz pa je urejen.

Kot je pojasnila občinska sodelavka **Tina Krvina**, želi Občina z rekonstrukcijo struge povečati pretok ob večjih nalivih in zmanjšati možnost poplavljanja. Poleti so na enem delu struge že uredili propust, dimenzioniran na stoletne vode, in utrdili brežine na približno 200-metrskem odseku.

Jesenska dela se nadaljujejo na drugem propustu, zaključili bodo tudi z urejanjem brežin in po zagotovilih **Anžeta Srebavta, višjega svetovalca v Režijskem obratu**, predvidoma do konca

novembra dokončali tudi cesto. Dela obsegajo kamnito zavarovanje dna in brežin struge ter ureditev prepustov s škatlasto armiranobetonsko konstrukcijo, pa tudi zatravitev brežin in prilagoditev ceste na potrebno višino ob prepustih. Potrebna je bila tudi zamenjava magistralnih cevovodov vodovoda.

Občina Postojna ureja vodotok Belške vode v okviru projekta VIS-FRIM, sofinanciranega iz Programa sodelovanja Italija-Slovenija 2014–2020. Projekt bo sicer potekal do sredine prihodnjega leta, v njem

Z ureditvijo vodotoka Belške vode bo nevarnost poplavljanja manjša.

sodeluje 11 partnerjev iz Slovenije in Italije. Njegov glavni cilj je zagotoviti učinkovito upravljanje poplavne ogroženosti na čezmejnih porečjih v skladu s Poplavno direktivo do leta 2021.

Za urejanje vodotoka Belške vode je Občina pridobila sto tisoč tri-

sto evrov evropskih sredstev. V času urejanja vodotoka in obnove cestišč občasno zaprejo cesto, obvoz za osebna vozila je urejen.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: arhiv Občine Postojna.

Konzorcij mora dopolniti prijavo

Na razpis za soinvestitorja pri gradnji in upravljanju Vodnega parka v Postojni, ki se je zaključil sredi septembra, je prispela ena prijava. Ta žal ni bila popolna, zato je Občina Postojna razpis ponovila. Ker gre zgolj za »birokratsko pomanjkljivost«, pričakujejo, da bo konzorcij štirih evropskih vlagateljev prijavo dopolnil in se ponovno prijavil. Začetek gradnje, predviden za konec naslednjega leta, se zaradi tega po pričakovanih župana Igorja Marentiča ne bo bistveno zavlekel.

»Gre za največ mesec in pol zamika,« meni župan Igor Marentič in še vedno računa na vlagatelje, s katerimi se o javno-zasebnem partnerstvu dogovarjajo že nekaj let. »Gre za mednarodni konzorcij z mnogimi izkušnjami, saj tovrstne objekte gradi po celem svetu,« zatrjuje in ne dvomi, da je odločitev dobro premišljena.

»Ko smo pred leti začeli iskati partnerja za gradnjo bazena, smo morali interesentom priskrbeti gore dokumentacije s statističnimi in meteorološkimi podatki,« razlaga župan in pojasnjuje, da so se potencialni investitorji nato odločili za vodni park namesto za samostojni bazen. »Ta ne bi bil samooskrben, z dodatno ponudbo pa bi v 100 dneh pokrili tudi njegovo delovanje.«

Tako župan odgovarja skeptikom, ki dvomijo o smiselnosti gradnje vodnega parka sredi pregovorno hladne in prepišne Postojne. »Poletja so tukaj res kratka, a podnebje se spreminja in v zadnjih letih je bolj toplo kot včasih,« pravi in kljub lastnim pomislekom verjame v računico investitorja. Po njegovem mnenju je zgovorno tudi dejstvo, da isti konzorcij pravkar gradi vodni park na območju med Zagrebom in Varaždinom, kjer je klima podobna postojnski.

16 milijonov vreden projekt Občina lahko uresniči z minimalnim finančnim tveganjem, saj je zagotovila le zemljišča v vrednosti 430 tisoč evrov, poskrbela pa bo tudi za dokumentacijo. Bodoči koncesionar bo s parkom upravljal 30 let.

Načrte otežuje le še problem, kako urediti povezovalno cesto od križišča pri Sparu do križišča Pivške ulice s Cesto v Staro vas. Tam nameravajo urediti križišče. Marentič sicer verjame, da bodo za prodajo zemljišča uspeli prepričati tudi najbolj trmastega lastnika. »Ta cesta bi razbremenila promet skozi mesto, pridobili pa bi tudi obvoznico za Staro vas.«

Vodni park bo v dobrem letu zrasel na 30.000 kvadratnih metrih površine v bližini Šolskega centra. »Če bodo vsi nadaljnji postopki tekli po načrtih, se bo gradnja začela že čez dobro leto,« napoveduje župan. Po najbolj optimističnih napovedih bi lahko torej v Postojni zaplavali že v začetku leta 2024.

Mateja Jordan

Ekodukt za varno prečkanje živali

Pot marsikaterega medveda, volka ali jelena se ob prehodu katere od prometnic med Uncem in Postojno konča tragično, srečanje z zvermi ali divjadjo na cesti ali avtocesti pa je seveda nevarno tudi za voznike. Poseben, prečkanju živali namenjen objekt oziroma ekodukt na najpomembnejšem južnem migracijskem koridorju bo tako pomembna pridobitev zlasti za zavarovane vrste, pa tudi varnost prometa. Gradnja prehoda za živali bi se lahko začela po sprejetju DPN, predvidoma po letu 2023.

Rok za prijavo, da se pripravi državni prostorski načrt (DPN) za ekodukt na odseku avtoceste Unec–Postojna, se je na Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) iztekel sredi oktobra. Investicija, ki jo bosta financirala DARS in Direkcija RS za infrastrukturo, bo posegala na območje občin Cerknica in Postojna, zato so na Uncu septembra pripravili tudi javno predstavitev za obe občini skupaj.

Načrtovani projekt državnega pomena je del prometne strategije do leta 2030, so pojasnili na MOP. Z njim bodo, kot so zapisali, »zagotovili migracijske koridorje prostoživečim živalim, zmanjšali fragmentiranost migracijskih habitatov, predvsem nekaterih sesalcev, in preprečili trke voznikov s prostoživečimi živalmi«. Poseben most preko grajenih ovir predstavlja najustreznejši način za varno prehajanje prostoživečih živali preko ograjenih avtocest, v konkretnem primeru pa tudi preko železnice in regionalne ceste.

Ekodukt bodo zgradili na delu avtoceste med Uncem in Postojno, kjer poteka najjužnejši od treh prepoznanih migracijskih koridorjev in hkrati najpomembnejši poten-

cialni za prehajanje vseh vrst velikih zveri in prostoživečih parklarjev. Ta koridor povezuje Snežniško-Javorniški masiv s Hrušico in Nanosom. Objekt bo dolg okoli 110 in širok približno 120 metrov, opremljen bo s protihrupno in protislepilno zaščito ter zasajen z grmovjem in drevesi.

Na MOP-u trenutno analizirajo pripombe in predloge, po morebitnih popravkih pa bodo začeli s pripravo DPN. Če ne bo zapletov, naj bi bil ta (po informacijah z ministrstva) sprejet do konca leta 2023, ko bi se lahko začel postopek pridobivanja dokumentacije za gradnjo.

Mateja Jordan

Ekodukt bodo zgradili na delu avtoceste med Uncem in Postojno.

Potopna ekološka otoka na najbolj kritičnih točkah v mestu

Občina Postojna želi v sklopu projekta Waste Design z dvema potopnima ekološkima otokoma rešiti problem nekontroliranega odlaganja odpadkov na dveh najbolj kritičnih točkah v mestu. Projekt je v program Interreg Slovenija-Italija sicer prijavila že predlani, a je bil potrjen šele letos.

Kot je povedala koordinatorica Maja Piškur, so z izvedbo projekta, ki izpostavlja uvajanje novih zelenih tehnologij in spodbujanje k recikliranju materialov, zlasti gradbenih, začeli 1. oktobra. Občina Postojna kot vodilni partner sodeluje še z dvema italijanskima partnerjema.

»V projektu nameravamo urediti dva potopna ekološka otoka in ju modernizirati s sodobnim sistemom sporočanja polnosti, kar pomeni tudi tesnejše sodelovanje s podjetjem Publicus,« pojasnjuje Piškurjeva. Prednosti tovrstnih zbiralnikov pred klasičnimi zabojniki je kar nekaj – poleg prihranka prostora tudi manj neprijetnih vonjav.

»Pri potopnih oziroma podzemnih otokih sta dve tretjini zbiralnikov pod zemljo, imajo pa tudi večjo prostornino kot običajni. Namenjeni so ločenemu zbiranju stekla, papirja in embalaže. Niso samo bolj lični, ampak tudi bolj funkcionalni,« poudarja Piškurjeva.

V pripravi je študija izvedljivosti, na Občini pa si želijo potopna ekološka otoka postaviti na dveh najbolj kritičnih točkah – pri kopalnišču in na Volaričevi ulici. Za projekt, vreden 230 tisoč evrov, bo Občina Postojna iz programa Interreg pridobila 85 odstotkov oz. dobrih 195 tisoč evrov.

Mateja Jordan

Postojni bronasto priznanje v projektu Moja dežela – lepa in gostoljubna

Letošnji Dnevi slovenskega turizma so potekali v Hotelu Jama v Postojni, kjer so razpravljali o prihodnjih izzivih slovenske turistične panoge. V okviru dogodka so že tridesetih podelili priznanja Turistične zveze Slovenije za najbolj urejene in gostoljubne kraje. Postojna si je prislužila tretje mesto v kategoriji srednje velikih mest.

Postojni je pripadla čast, da gosti letošnje Dneve slovenskega turizma. Zbrane je sprva pozdravil gostitelj, **predsednik upravnega odbora Postojnska jama, d. d. Marjan Batagelj** s spodbudno prisposobo: »Feniks je bajeslovno bitje, ki vsakih petsto let umre, zato da vstane iz pepela in s tem življenju prinese svežino in mladost. Prisposoba me spomni na usodo turizma v koronakrizi. Feniks je zdravil rane z zdravilnimi solzami, na nas pa je, da turizem ozdravimo s svojo vztrajnostjo, inovativnostjo in ljubeznivostjo do gostov.«

Marjan Batagelj je goste pozdravil s spodbudno prisposobo o feniksu.

V ospredju je bilo preoblikovanje panoge v digitalno in trajnostno usmeritev. Povabljeni so na plenarnem dnevu razpravljali o turističnih trendih in prihodnjih izzivih slovenskega turizma. Ta ima dobre temelje, menijo strokovnjaki s tega področja. Epidemična kriza je izpostavila pomen iskanja izhodišč za dolgoročno odpornost, treba bo tudi uspešno naslavljati turiste, ki so spremenili svoje vedenje. Strategija predvideva gradnjo turistične prihodnosti, ki bo prijazna

ne le do gosta in turistične industrije, ampak tudi do lokalnega prebivalca.

Projekt Moja dežela – lepa in gostoljubna je tokrat obeležil okroglih 30 let. Častni pokrovitelj jubilejnega projekta je bil **predsednik republike Borut Pahor**. Republiška ocenjevalna skupina je v letošnji ožji izbor najlepših srednjih mest umestila tudi Postojno. Kraj si je na koncu prislužil priznanje za tretje mesto v svoji kategoriji, prevzel ga je **podžupan Andrej Berginc**.

Priznanje za tretje mesto v svoji kategoriji najlepših mest je prevzel podžupan občine Postojna Andrej Berginc.

Postojna bo v prihodnjih letih s prenovljeno Tržaško cesto in Sovičem z razglednimi točkami še konkurenčnejša. Regijski koordinator projekta Moja dežela – lepa in gostoljubna je **Turistična zveza Brkini, Kras, Notranjska**. Ta zvezi na državnem nivoju posreduje predloge za nominacijo v posamičnih ocenjevalnih kategorijah.

Na predlog Turističnega društva Postojna in Turistične zveze Brkini, Kras, Notranjska sta na Dnevih slovenskega turizma prejeli posebno priznanje na področju prostovoljstva za delo z mladimi pri Turističnem krožku, izbirnem predmetu turizem, projektu Turizmu pomaga lastna glava in drugih projektih **Darja Debevec z OŠ Miroslava Vilharja** in **Mirela Bubnič z OŠ Antona Globočnika**. Priznanji sta bili podeljeni za večletno uspešno sodelovanje z društvom in zvezo ter drugimi turističnimi deležniki.

Dnevi slovenskega turizma z nagradami izpostavljajo visoko kakovostno raven gostinskega osebja. S priznanjem za življenjsko delo počaščeni **Danijel Babić**, ki se je v Hotelu Jama kot natakar in sommelier zaposlil pred 40 leti, je v vseh teh letih stregel nepreglednemu številu turistov pa tudi številnim uglednim gostom na najvišji protokolarni ravni – svetovnim voditeljem in predsednikom, nobelovcem, članom kraljevih družin, nazadnje cesarskemu paru Akishino. **Vodja vodniške službe Janez Margon**, prejemnik priznanja za kakovost in uspešno delo v turizmu, izpostavlja nadgrajevanje pričakovanih gostov: »Obisk spreminjamo v doživetje in v letu, ko so najštevilčnejši prav slovenski gostje s turističnimi boni, smo vodniki in naše storitve še posebej pod drobnogledom.«

Besedilo: Jaka Zalar in Ester Fidel; fotografije: Valter Leban, arhiv Postojnske jame, d. d., TD Postojna.

Natakar in sommelier Danijel Babić je za svoje 40-letno delo pri Postojnski jami prejel priznanje za posebne dosežke, vodja vodniške službe Janez Margon pa nagrado za kakovost in uspešno delo v turizmu.

Darja Debevec z OŠ Miroslava Vilharja in Mirela Bubnič z OŠ Antona Globočnika sta prejeli priznanja za uspešno delo z mladimi. Z njima sta se veselila tudi Srečko Šajn in Marica Gombač iz Turističnega društva Postojna.

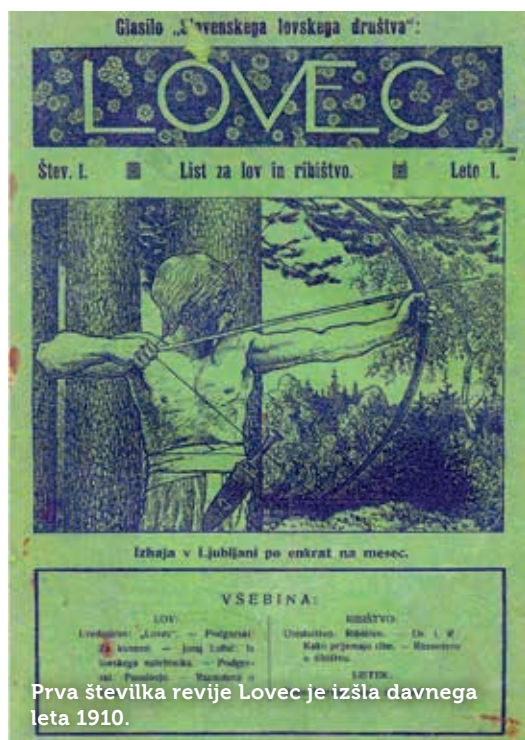
Lovske družine na Postojnskem

V prihodnjih številkih vam bomo predstavili šest lovskih družin, ki delujejo na področju postojnske občine: LD Hrenovice, LD Planina, LD Javornik Postojna, LD Prestranek, LD Bukovje in LD Črna jama. Vse so umeščene v Postojnsko Bistriško zvezo lovskih družin. Na začetku pobilže predstavljamo krovno slovensko lovsko organizacijo – Lovsko zvezo Slovenije (LZS).

Začetki lovske organizacije segajo v leto 1907, ko je bil v Ljubljani ustanovljen Slovenski lovski klub. Prvi predsednik je bil ljubljanski župan Ivan Hribar. Pobudnik kluba dr. Ivan Lovrenčič je takrat podal usmeritve, ki veljajo še danes: »Ne smemo biti samo lovci, ampak tudi zaščitniki narave. Način lova mora biti tak, da z njim nista spojena le užitek in zabava, ampak tudi varstvo in skrb za divjačino.«

Številčna organizacija s široko paleto zadolžitvev

Lovska zveza Slovenije ima kar 20.141 članov, če prištejemo še lovce slovenskih prijateljskih društev iz Doberdoba in Celovca, lahko »spodobno številko« primerjamo s številom vseh prebivalcev postojnske in pivške občine. Ženska zastopanost je skromna, saj je vključenih le 548 lovk (2,7 %). V lasti zelene bratovščine je 4.090 registriranih lovskih psov. Izpostavimo naj še prepričljiv podatek o številu glasbenikov in pevcev v lovskih vrstah: delujočih je kar 17 lovskih pevskih zborov in 29 skupin lovskih rogistov.

Spomin na predkoronarsko poletje 2019, ko se je mladež zbrala na lovskem počitniškem taboru.

Dejavnost lovcev se vse prepogosto povezuje samo z lovom oziroma odstrelom živali. Marsikdaj morajo razlagati, kako v njihovo poslanstvo sodi tudi varstvo narave. Zaradi človekovega posega v naravo je nujno vzdrževanje ravnovesja, saj so nekatere živalske vrste ostale brez naravnih plenilcev. Lovci tudi kosijo opustošene pašnike, se udeležujejo čistilnih akcij, v zimskem obdobju oskrbujejo krmišča, sodelujejo s šolami v svojem kraju pri učnem programu o varstvu narave in spoznavanju divjih živali v domačem okolju. Ne pozabimo na njihovo komuniciranje z lastniki zemljišč pri uveljavljanju odškodnin za nastalo škodo, ki jo povzroča divjad na kmetijskih površinah, sodelovanje z Zavodom za gozdove Slovenije, skrb za razvoj lovske kinologije in navsezadnje izobraževanje članov lovskih družin. LZS skrbi tudi za izdajo knjig v okviru Zlatorogove knjižnice in drugih medijev, povezanih z naravovarstveno dejavnostjo. Revija Lovec izhaja že od leta 1910, torej 111 let. Od leta 1975 domuje v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri stalni Slovenski lovski muzej in ponuja predstavitev prosto živečih divjih živali v našem okolju in zgodovino lova.

Postojnsko Bistriška zveza lovskih družin

V Sloveniji je 448 lovskih družin, te so razdeljene na 20 zvez. Postojnsko Bistriška zveza lovskih družin (PBZLD) je sestavljena iz 16 lovskih družin, šest jih pokriva območje postojnske občine. Meje lovišč se ne ujemajo vedno z občinskimi mejami, tako da so posamezna lovišča, s katerimi upravljajo lovske družine, lahko na območju dveh ali več občin. **Božidar Štemberger, predsednik PBZLD**, je zadovoljen s številom novih članov. V lanskem letu je k bratovščini pristopilo 5 lovk in 33 lovcev, 14 članov je opravilo lovski izpit, tako da je sedaj skupno

1011 lovcev (994 moških in 17 žensk). Pojasnil je, da škoda, ki jo povzroči divjad, nastane v pretežni meri na kmetijskih kulturah, večinoma na travni ruši, v manjši meri na žitu in krompirju. Povzročitelj je pretežno divji prašič, jelenjad v manjšem obsegu. Na drugi strani nastaja škoda s povozom divjadi v cestnem in železniškem prometu. Zadnjih nekaj let so v PBZLD številčno obiskani lovski počitniški tabori za mladino, na katerih mladež v naravnem gozdnem okolju seznanjajo z naravo in z vsem, kar je povezano z lovstvom. Na zadnjih dveh dvodnevni in tridnevni taborih je uživalo skupno 30 mladincev in mladink iz OŠ Pivka, Ilirska Bistrica, Prestranek in obeh postojnskih osnovnih šol, mentorstvo pa so prevzeli starešine LD Pivka, Hrenovice in Prestranek.

Lovski običaji in šege

Lovci imajo že od ustanovitve organizacije ob določenih prilikah nespremenjene navade. Trikraki vršiček zimzelene vejice je zataknen na levo stran lovčevega klobuka ob slovesnostih ali pogrebih. Zataknen za desni rob klobuka pa je dokaz, da je lovec uplenil večjo parkljasto divjad ali predstavnico gozdnih kur, kot je npr. divji petelin. Vejico dajo v gobček uplenjeni divjadi in se tako simbolično oddolžijo za prekinitve njenega življenja. Poseben dogodek je tudi lovski krst z vprašanji za sprejem v lovske vrste. Nekaj vprašanj in pravih odgovorov:

Na katero stran pade zadet srnjak? Na kosmato. Kdaj zajca bolijo zobje? Kadar ga drži pes. Zakaj divji petelin med petjem miži? Ker zna celo pesem na pamet, brez not. Zakaj divji prašič gleda v tla? Ker ga je sram, da je njegova mama svinja ... Sprejem v lovske vrste torej ni risov kašelj.

Besedilo: Marino Samsa; fotografiji: arhiv PBZLD.

Cveto Bajc

Tako vsestransko dejavnega, vitalnega in razgibanega človeka na dolge proge ne srečaš prav pogosto. Cveto Bajc je namreč že več kot dobrega pol stoletja aktivno vpet v razne sfere življenja na Postojnskem in Pivškem. Že od malih nog ga je zanimalo marsikaj, saj je bil obdarjen z nemalo talenti, zaradi katerih je polno živel in ustvarjal. In tako je še danes. V vsem tem času je vidno soustvarjal kulturni utrip v domačih logih, pa tudi širše. Z upokojitvijo se njegov tempo nikakor ni upočasnili. Poltretje leto je predsednik Društva upokojencev Postojna; to ravno v tem času zaokrožuje spoštljivo 70-letnico svojega delovanja. Cveta Bajca določa strastnost – v svojih vrstah je poznan zbiralec stare vojaške dediščine, zvest zborovski pevec, pa tudi planinec, športnik in rekreativec. Prej je bil odličen strelec, godbenik, amaterski igravec in na sploh velik ljubitelj zgodovine. Poklicno in tudi sicer ga je pot večkrat vodila v daljni svet, kjer si je nabral dragocene izkušnje in znanje več tujih jezikov.

■ **Tu, na sedežu Društva upokojencev v Zeleni dvorani, kjer poteka najin pogovor, se police šibijo od brezštevilnih pokalov in medalj, fotografije na stenah pa pripovedujejo o bogati in dejavni zgodovini društva. Ker društvu ob njegovem visokem jubileju v našem časopisu namenimo poseben prispevek, nam povejte morda le nekaj poudarkov iz vašega obdobja predsedovanja.**

Kot prvo me in nas veseli, da domujemo in razpolagamo s temi prostori, saj se v njih lahko polno odvijajo

naše športno-kulturne in druge društvene aktivnosti. Te pripomorejo k dvigu kvalitete jeseni življenja naših uporabnikov in članov, k njihovemu zdravemu in kreativnemu preživljanju prostega časa (ob petju, kartanju, balinanju, namiznem tenisu, drugih interesnih dejavnostih) tudi v sodelovanju z Medgeneracijskim centrom in Točko moči. Naše društvo dela vse prostovoljno, brez plačila, razen predane pomočnice, ki ima veliko tajniškega dela in drugih zahtevnih odgovornosti. Smo res dobra ekipa in imamo izkušen in operativen upravni odbor. Čaka nas

še veliko nalog, ki smo si jih zadali, med drugimi nadaljnje urejanje društvenega parka, dokončna ureditev zunanega balinišča, tlakovanje prostora pred parkom in, če bo mogoče, ureditev zunanega odra.

■ **Najprej se posvetiva ljubiteljski kulturi, kateri ste namenjali in ji še vedno velik del svojega življenja. Posebno mesto pa ima zborovsko petje, stalnica, ki vas spremlja praktično od mladih let. Prepevali ste v mnogih zborih in sestavih na Postojnskem in Pivškem in v nekaterih pojeje z veseljem še danes.**

Zgodovina mojega pevskega udejstvovanja je res dolga, lepa in zelo pestra. Prav težko bi se na hitro spomnil, kje in kod vse sem prepeval. Zdaj me najdete med pevci štirih pevskih skupin: v Moškem pevskem zboru Pivka, v Lovskem pevskem zboru in v Mešanem pevskem zboru Burja. Slednji delujeta v okviru našega društva. Če Brkinci negujemo fantovsko petje, Burja posega višje, posebno odkar je taktirko prevzela Jelka Bajec Mikuletič.

■ **Odidiva še nazaj v vaše spomine, ko ste kot glasbeno nadarjen otrok in mladenič igrali pri godbi in v amaterskem gledališču. Odrske deske vas torej spremljajo že od nekdaj, na tej ali na drugi strani.**

Res je. Kar 22 let sem igral flavto pri Postojnski godbi 1808, in to je bilo posebno značajsko obdobje. Privlačilo me je tudi domače amatersko gledališče Svoboda – in nepozabne predstave v 70-ih in 80-ih letih prejšnjega stoletja. Takrat so bile – vsaka zase – velik in odmeven dogodek v domačem kulturnem prostoru, pa tudi širše. Prav gotovo se spominjate naših odličnih igralk in igralcev – Hočevanje, Brecljeve, Škodiča, Elesinija ...; pa maskerja Rudija in Lučke, ki je skrbel za osvetlitev odra. Nepozabno je bilo. Od nekdaj uživam tudi ob spremljanju odrskih dogodkov kot gledalec. Mislim, da bi morali v Postojni znova obuditi gledališko dejavnost.

■ **Potem je tu še vaše športno udejstvovanje, tudi to vse prej kot zanemarljivo, saj ste bili uspešni kar v nekaj disciplinah. Na kaj ste še posebej ponosni?**

Bil sem dober tekač – tudi na smučeh, kegljač, ljubiteljski igravec bowlinga in kolesar, dober strelec, jamar, planinec, plaval sem celo maraton ...

■ **Še ena zgodba je vzporedno tekla tudi v Planinskem društvu Postojna, saj ste kot njegov dolgoletni član, vmes tudi predsednik, osvojili številne vrhove gora in prehodili mnoge planinske poti. Večkrat ste tudi zavihali rokave, kajti še ena vaših odlik je prav vsestranska ročna spretnost.**

Tudi te zgodovine ni malo. V Vojkovi koči na Nanosu, na primer, sem sezidal dimnik, ki še danes stoji in služi svojemu namenu. Slovensko planinsko pot sem prehodil v dveh sezonah. Ker se nikakor nisem mogel odpraviti v Ankarano po zadnji pečat, so mi značko podelili 42 let po prvem vzponu. Zdaj delam drugo Slovensko planinsko pot in upam, da jo bom zaključil prej kot prvo.

■ **Po poklicu ste pravnik, ki si je svoj kruh služil najprej pri Postojnski jami, nato pa na Transavtu v Postojni. Pot vas je v naslednjih desetletjih vodila v tujino, tudi daleč na različne konce in v kraje od Alžirije do Ukrajine, od gradbeništva do trgovine, kjer ste se kalili in opravljali različna, tudi vodstvena dela na zahtevnih delovnih mestih. V Alžiriji ste menda pretekli tudi mali maraton. Vedno znova pa ste se radi vračali domov k svoji družini in dejavnostim.**

V Alžiriji sem sodeloval na dveh gradbenih projektih: letališče v Boufariku in kanalizacija v Constantinu. Zlasti na slednjem projektu je bilo športno življenje zelo bogato. V taboru, kjer smo prebivali, smo imeli celo plavalni bazen, pravzaprav rezervno termalno vodo za potrebe delovišča; poleg tega pa tudi razsvetljeno košarkarsko in rokometno igrišče ter igrišče za mali nogomet, vse v enem kosu. V Alžiru nas je kar nekaj teklo Alžirski maraton – pravzaprav mali maraton. Eden od sodelavcev, znan alpinist, je bil celo najboljši tuji udeleženec maratona. Imeli smo tudi odlično nogometno ekipo, ki je zmagovala skoraj na vseh turnirjih, kamor so jo povabili.

■ **Ste pravi svetovljan in poliglot, saj govorite francosko, rusko, ukrajinsko, angleško, italijansko in nemško. Ste pa tudi velik ljubitelj zgodovine, kar je botrovalo tudi vaši zbirateljski žilici. Posvetimo se še malo vaši nadvse zanimivi in izjemni zbirki starih predmetov vojaške dediščine.**

Nemško obvladam bolj slabo, pogovorno, v drugih jezikih pa se sporazumevam tekoče in tudi pišem. Ne smemo pozabiti srbohrvaškega jezika, tudi tega se je bilo treba naučiti.

Po rodu sem iz Pudgure, iz Studenega. Zaradi očetove službe smo se preselili na Mačkovec, potem na Javornik in na Ravbarkomando. Povsod tod je bila zame kot otroka ena sama velika zakladnica odkrivanja starih vojaških ostalin. Tako se je začelo in nadaljevalo.

Ostanke prve in druge svetovne vojne sem začel zbirati kot petletni deček. Takrat sem tudi prvič ustrelil iz vojaške puške, ki jo je imel moj oče, logar na Debelem kamnu na Javorniku. Seveda oče ni nikoli izvedel, da sem uporabil njegovo puško. Pošteno je počilo, pa tudi pošteno sem se prestrašil, tako da sem znova streljal z ognjenim orožjem šele med službenjem vojaškega roka, skoraj dvajset let kasneje.

Za dušo, kot bi se reklo, zbiram spominske medalje slovenskih partizanskih enot. Najbrž imam največjo zbirko v Sloveniji. Posebno sem ponosen na medaljo Gornjegorenskega partizanskega odreda, ki je pozlačena in oštevilčena s številko 01 in so jo podelili Dakiju. Imel pa sem tudi zelo veliko zbirko medalj in redov s celega sveta, pa sem jo moral prodati.

Zelo rad se odpravim na sejme v tujino; tam menjujem, prodajam in kupujem vojaško opremo. Hodim predvsem v Italijo, Francijo, Češko, Slovaško, Avstrijo, včasih pa me firbec zanese tudi v Veliko Britanijo, Nemčijo in na Finsko.

■ **Vaše zbirateljsko veselje pa se kar ne konča. Imate menda še eno, drugačno zbirko?**

Zadnje čase sem se lotil zbiranja del postojnskih in pivških likovnih umetnikov. Lahko se pohvalim z Vilharjem, Lovkom, Razmovskim, s Čelanovo, pa še s kakšnim drugim umetnikom in umetnico.

■ **Zgledno skrbite za bistrino uma in telesa. Vsako jutro, še pred zajtrkom, prehodite 10 km in mnoge Prešernove pesmi odrecitirate na pamet. Vsakemu dnevu tako aktivno vtisnete določen pomen.**

Moja življenjska pot je bila in je še vedno zelo razgibana. Zdi se mi, da sem doživel več kot pet stoletnikov skupaj. In to se še nadaljuje, kar mi daje novo energijo, navdih, veselje in smisel. Vsak dan znova se zavedam lepote in darežljivosti narave in vrednot življenja. Zavedam se, kako dragoceno in pomembno je tkanje medsebojnih vezi in povezovanje ljudi v skupnih ustvarjalnih in družabnih vsebinah.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Tomaž Penko.

Prvih devetdeset let Justine Novak

V malih stekleničkah se hranijo strup, parfum, zdravila, skrita hrepenjenja in mala presenečenja. Takšni so bili nauki naših skromnih starih mam, ki so se v neizprosnih časih naše polpreteklosti s trdim delom postavljale po robu neprijetnim življenjskim izkušnjam. Justina Novak iz Slavine je v tem mesecu praznovala častitljivih devetdeset let. Zdi se, kot bi bilo včeraj, ko je mama Justina bdela nad sinčkom Leonom. Leta se prevalijo in glej, sedaj sin Leon neutrudno preživlja ure z mamo in skrbi zanjo v obdobju, ko so jo leta prisilila k počivanju v postelji in na sprehod z vozičkom.

Praznovanje devetdesetega rojstnega dne Justine Novak je bilo veselo in polno presenečenj.

Justina je kot deklica pasla vole nad rodno vasico Klance v Loški dolini. Nad Cerkniškim jezerom je prestala strahote druge, tudi bratomorne vojne.

Po izgubi prvega moža si je drugega našla na Velikem Ubeljskem. S težkim delom na kmetiji je stala ob strani možu, ki si je službo našel kot delavec pri transportu na železnici. Imela sta dva otroka; žal je dvanajstletnega sina Joška iz prvega zakona povozil vlak, zato je vso preostalo materinsko skrb poklonila sinu Leonu in hčerki Olgi.

Železnica, s katero je bila družina tesno povezana, ji je prinesla tudi kakšno radost. Člani družine so bili deležni režijskih vozniških kart in tako se je nekega dne usedla na vlak, se odpeljala

v center Ljubljane in si tam kot mlada razposajenka prvič privoščila hot-dog. Potem pa odšla nazaj na vlak. Recimo temu skrito hrepenenje.

Justina rada prepeva in prebira časopise, najrajši pa prelista »naš« Prepih. Ob tej jubilejni priložnosti sta ji prišla čestitat tudi župan Igor Marentič in podžupan Andrej Berginc. Recimo temu malo presenečenje. Seveda ni manjkalo tudi ostalih prijateljev in znancev. Verjemite, da je bilo veselo, saj gospa Justina vedno razprede kakšno hudomušno izjavo. Ko so jo nekoč po obilnem kosilu vprašali, če mogoče še kaj pogreša, je samo resno pogledala in izjavila: »Ocvrte banane.«

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Invalidski vozički niso ovirali ogleda Postojnske jame

Trinajstim stanovalcem Doma upokojencev Postojna bo drugi oktobrski petek zagotovo ostal v lepem spominu. Nekateri med njimi so prvič v življenju lahko občudovali lepoto Postojnske jame, nekaj je bilo tudi takšnih, ki so se v podzemlje naše lepote odpravili po petih desetletjih. Izlet je bil organiziran po meri gibalno oviranih oseb, zato tokrat tudi invalidski vozički niso predstavljali težav. Izlet je organiziral Dom upokojencev Postojna ob podpori družbe Postojnska jama in Društva paraplegikov Istre in Krasa.

Zadovoljni obrazi izletnikov so dokazovali, kako jih že krajši izlet v bli-

Zadovoljstvo izletnikov najlepše odražajo njihovi nasmehi.

žnji okolici navda s pričakovanjem in z veseljem. **Društvo paraplegikov Istre in Krasa** je poskrbelo za prevoz s kombijem, v **Postojnski jami** pa so izletniki imeli na voljo tudi posebne vagonce za invalidske vozičke. Podzemno lepoto so doživljali in

občudovali predvsem na jamskem vlakcu, sprehodili pa so se tudi do znamenitega Briljanta, kapniškega stebra in si od blizu ogledali človeško ribico. Dve stanovalki sta dobrim devetim desetletjem navkljub samostojno prehodili turistično pot

po jami. Sicer je obisk potekal ob pomoči skrbnih vodnikov. Po končanem ogledu jame je izletnike čakalo še kosilo v restavraciji Briljant.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Valter Leban.

Poskus približevanja kmečkega življenja starejšim upokojencem

Dvoletni projekt »Razvoj modela za izvajanje dnevnih oblik bivanja na kmetiji«, ki se bo zaključil v novembru, je vzpostavil pogoje za začetek izvajanja storitev dnevnih oblik bivanja starejših na kmetiji. S sofinanciranjem Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in sodelovanjem Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Ilirske Bistrice je bil preizkušen tudi v praksi. V projektu sodelujejo štiri partnerji – Kmetija Volk s Suhorja, Kmetija Faturjevi iz Drskovč, Dom upokojencev Izola in Kmetija Jernejevi iz Slavinj (s postojnskega območja).

Člani kmetij so se udeležili tudi usposabljanja, ki vključuje vsebine s področja socialnih spretnosti in veščin za delo s starejšimi, prve pomoči ter komunikacije s starostniki. V okviru projekta so se osredotočili na razvoj modela za izvajanje dnevnih oblik bivanja za starejše. Vsaka kmetija je pripravila štiri programe, povezane z letnimi časi in aktivnostmi na kmetiji, primernimi za starostnike. Finančno ovrednotene programe so preizkusili v praksi in odziv sodelujočih je bil zelo pozitiven.

Kmetija Jernejevi iz Slavinj ni »tipična« kmetija. Obiskovalci so sprva presenečeni, saj ob prihodu ne zagledajo hleva, senika ali večjih gospodarskih poslopj. Kmetijo je začel **Aleš Žakelj** (kot nosilec dejavnosti) aktivneje

vzpostavljati skupaj z ženo **Zdenko** in osnovnošolcem **Aljažem** po letu 2014, ko so si v Slavinjah uredili domovanje. Upravljajo s približno 3,5 ha pašnikov in travnikov in okrog 8,5 ha gozda, kar je z vidika sodobnega kmetovalca premalo za preživetje. Kmetijo povečujejo z nakupom kmetijskih zemljišč, iščejo pa tudi druge možnosti, povezane z nekmetijskimi dejavnostmi, ki bi prinašale domačiji dodano vrednost. S tem namenom so se tudi vključili v omenjeni projekt in oblikovali programe za dnevno bivanje starejših na kmetiji. Ti vključujejo pridelavo povrtnin in sadja, pripravo ozimnice, skrb za živali, pripravo krme, nabiranje in predelavo gozdnih sadežev in zelišč, pripravo drv za kurjavo ter različna ročna in obrtniška dela. Od živali redijo kokoši nesnice in race, katerih osnovna dejavnost

Družina Žakelj je na svoji Kmetiji Jernejevi gostila starostnike iz Doma upokojencev Izola.

je uničevanje polžev. Skupno število perutnine se giblje okrog 50. Letos so gostili tri skupine članic Univerze za tretje življenjsko obdobje in skupino varovancev Doma upokojencev iz Izole. Aktivnosti, ki so jih med obiskom izvajali skupaj, so vključevale postavljanje premične mreže za pašo kokoši in rac, njihovo krmljenje, grabljenje pokošenih površin, pletje, obrezovanje in druga manj zahtevna kmečko sprostivna dela. Starejši so se z veseljem sprehodili po gozdu ter nabirali gozdne sadeže in zelišča. Opravila, ki so jih počeli skupaj, so prilagodili možnostim udeležencev, saj sta bila njihova psihofizična kondicija in zdravstveno stanje različna. Nekateri se v aktivnosti niso mogli vključiti, in jim je obisk na kmetiji predstavljal

le krajši izlet. Kljub temu je starostnike, predvsem tiste, ki večino dneva preživijo v stanovanju ali zaprtih domovih za starejše, tak način požitve enoličnega vsakdana zelo navdušil. Na delavnici za druge kmete in brezposelne so predstavili dnevno bivanje kot eno izmed možnosti/priložnosti za tiste kmetije, ki razmišljajo o širitvi svoje dejavnosti.

Za zdaj se socialno varstvo starejših v okviru projekta izvaja kot dnevna oblika bivanja za starejše, mogoče pa z leti in družbeno-socialnimi potrebami dobi novo dimenzijo.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: arhiv Kmetije Jernejevi.

Društvo upokojencev Postojna: 70 let barvitosti v jeseni življenja

V pisarni Društva upokojencev Postojna je vedno živahno, izmenjujejo se ljudje in besede. Čeprav kaže, da so nekatere njihove dejavnosti zastale, upokojencem dela ne zmanjka. Društvo, ki mu trenutno predseduje Cveto Bajc, bi moralo v oktobru praznovati svojo 70-letnico delovanja, a je ta minila brez pompa. Še naprej skrbijo za šport, kulturo in socialne zadeve svojih članov v tretjem življenjskem obdobju. V svoje vrste seveda vedno vabijo nove članice in člane.

»Zdaj bo jabolka pripeljal, zadnjič je krompir. Založimo denar in potem dajemo našim upokojencem za ozimnico. So tudi zunanji dobrodošli. Imamo čudovita jabolka idared.« obrazloži **predsednik Društva upokojencev Postojna Cveto Bajc**. Naj gre za ozimnico, športne ali pevske aktivnosti, društvo že sedem desetletij pestri vsakdan tukajšnjih upokojenk in upokojencev.

Plodnih 70 let

Upokojenske društvene aktivnosti segajo v povojni čas, Zveza društev upokojencev Slovenije je namreč nastala že leta 1946. Kmalu zatem so po krajih vzniknile tudi posamične podružnice. Kot so ob 60-letnici društva zapisali v spominih in stari dokumentaciji njegovi člani, je bil pobudnik za ustanovitev postojnske podružnice **Otto Bittner**, upokojeni referent sodniško-zemljiške knjige. Ustanovljena je bila 7. oktobra 1951. V prvem upravnem odboru je bilo sedem članov; po potrebi so se zbirali v gostilni pri Dolnjem Burgerju.

Bittner je kot ustanovni član v prvih dveh letih vodil društvo. Število čla-

nov se je z vsakim letom postopoma povečalo, leta 1955 so jih imeli že 281. Štiri leta zatem so se jim pridružili tudi upokojenci iz Planine. »Leta 1966 je društvo od občine dobilo parcelo s prelepim gozdičkom in parkom za postavitve stanovanjskega bloka in društvenih prostorov,« še piše v kronološkem pregledu dejavnosti društva. Prostore so slovesno odprli pet let pozneje. Sedemdeseta leta so bila še posebej pestra. Leta 1978 so položili temeljni kamen za gradnjo pokritega balinišča – stavbe, ki ji danes pravimo Zelena dvorana. Tam je tudi sedež Društva upokojencev Postojna.

Med dejavnostmi izstopata šport in kultura

Leta 2019 je **Franč Koščak** po osmih letih predal štafetno palico predsednika društva Cvetu Bajcu, že 14. predsedniku zapovrstjo. Po njegovih besedah še naprej stremijo k aktivnostim na različnih področjih. Društvo sestavlja več komisij, najbolj aktivni so v športu in kulturi. Ob teh so še komisije za izletništvo in pohodništvo, za stanovanjska vprašanja (ta razpisuje prosta stanovanja Sta-

Mešani pevski zbor Burja je lani praznoval deset let delovanja.

novanjskega sklada), za gospodarstvo – skrbi za premoženje društva. Omeniti je treba še komisijo za socialna vprašanja. Znotraj te deluje tudi program Starejši za starejše, ki organizira zelo dobro obiskana predavanja, imenovana Torkova srečanja.

Leta 1981 so v spomin na plodovita leta predsedovanja **Ela Garzarollija** sprejeli sklep o organizaciji vsakoletnega Garzarollijevega memoria la za balinarke in balinarje in ga še vedno redno pripravljajo. Balinarke in balinarji DU Postojna so aktualni upokojenski državni prvaki. V društvu delujejo tudi kegljači, strelci, igralci namiznega tenisa, pikada, taroka, briškole in trešeta.

V kulturni sekciji izstopa delovanje Mešanega pevskega zbora Burja (lani je praznoval deset let) in moške vokalne skupine Brkinci. »Zelo skrbimo, da ne bi kdo zbolel. Imamo pevske vaje na razdalji, pridejo samo cepljeni, preboleli in testirani. Kdor se čisto malo slabo počuti, ostane doma.« Kljub temu se vaj

udeležujejo skoraj v polni postavi. Pregled svojih dejavnosti popišejo v letnem glasilu Sledi življenja, ki izide v decembru.

Društvo ima več kot tisoč članov

Čeprav so zastopniki tako imenovane ogrožene skupine, pa po Bajčevih besedah v zadnjem času niso imeli večjih skrbi, saj člani vestno pazijo na svoje zdravje. »Večina je cepljenih. Tisti, ki niso, praktično ne sprejmejo naših poverjenikov, ki pobirajo tudi članarino in delijo glasilo. Ljudje so se zaprli.« Beležijo sicer velik odstotek plačane članarine in porast članstva. Število članov danes presega številko tisoč, prihajajo pa z več koncev.

Veliko postorijo s prostovoljnimi urami; vsako leto urejajo svoj park. Bajc sicer pravi, da se je tudi sam odpovedal svojemu honorarju. 70-letnice društva niso uspeli obeležiti zaradi znanih zdravstvenih razmer. »Dobili smo plaketo Zveze društev upokojencev,« še doda. Novih načrtov in želja jim nikakor ne bo zmanjkalo, v prihodnosti bi radi svoj park še poplepšali in nadgradili letni oder. Poleg tega računajo, da bodo »prihodnje leto peli v Filharmoniji kot najboljši upokojenski zbor južne Primorske, je pa velika konkurenca«.

Postojnsko društvo upokojencev še naprej vabi upokojenke in upokojence, da se jim pridružijo. Vrata njihove pisarne so odprta vsak ponedeljek in sredo med 10. in 12. uro.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografiji: arhiv Društva upokojencev Postojna.

Društvo upokojencev Postojna je v preteklosti organiziralo številne dobro obiskane izlete.

Rože so sonce, hrana in zdravilo za dušo

Sredi septembra je v cvetje obdan oder postojnskega kulturnega doma nazorno sporočal vsebino večerne prireditve. Po lanski koronski izjemi se je sklepna prireditev akcije Postojna v cvetju spet vrnila v kulturni hram. Nagrade so odšle mladane na vse konce naše občine, kar potrjuje, da je v vsakem kraju vsaj nekaj ljubiteljskih floristov, ki vdahnejo svojemu domu in okolici urejen in prijazen videz.

Akcija Postojna v cvetju 2021 očitno ni vzbudila veliko tekmovalnega duha, saj je komisija prejela le eno prijavo. **Predsednica šestčlanske komisije, krajinska arhitektka Ana Pantelin**, je na slovesni prireditvi povedala, da so ostale predloge zbrali na terenu. »Pri ogledu na terenu smo opazili veliko lepih in pametnih ureditev, pa tudi manj lepih in manj pametnih,« je komentirala Pantelinova. Po zaključku akcije, ki je potekala od 15. junija do 14. septembra, so vse zbrane predloge proučili in jih po vnaprej določenih kriterijih ovrednotili.

Po oceni komisije imata **najlepše urejen balkon Jožica in Boštjan Ogrizek iz Hrašč**. Drugo mesto v tej kategoriji je osvojila **Mirjam Natlačen z Velikega Ubeljskega**, tretje pa **Mara Pančič iz Postojne**. V kategoriji **najlepši vrt** je zmagovalka **Frančiška Veber** iz Malega Otoka, sledita **Dragana Kuzmanović iz Belskega** in **Irena Zgonc iz Hrašč**. **Najlepše urejeno okolico poslovnega**

Letošnji nagrajenci akcije Postojna v cvetju 2021 so se v večini zbrali na sklepni prireditvi, nekateri pa bodo nagrade prevzeli kasneje.

objekta ima **Darko Sanabor, s. p. s Prestranka**, na drugo mesto je komisija uvrstila poslovni objekt **Ksenije Tomšič iz Stare vasi**, na tretje pa **GP Bar iz Postojne**. Komisija je podelila še posebni nagradi **Stanislavi Meze iz Postojne** ter **Vojku Vilharju in Tanji Piškur iz Velikega Otoka**.

Predsednica komisije Ana Pantelin in **župan Igor Marentič** sta se v svojih nagovorih zahvalila vsem, ki prispevajo k urejeni in prijazni podobi naše občine, ter čestitala nagrajencem. Župan je izpostavil svojo preteklo izkušnjo, ko je kot član komisije podrobno proučil prispevek vsakega

sodelujočega v akciji. To ga je navdalo še z večjim spoštovanjem in zavedanjem o prispevku posameznih občanov k urejenemu izgledu naših vasi in mesta. Pantelinova pa je zaključila z mislijo ameriškega botanika Luthra Burbanka: »Cvetje vedno izboljša ljudi, srečnejši so in bolj pripravljeni pomagati; rože so sonce, hrana in zdravilo za dušo.«

Prireditve je s hudomušnimi vložki povezoval stand-up komik **Žan Papič**, s krajšim koncertom pa jo je zaokrožil kantavtor **Rudi Bučar**.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Pod kozolcem že 15. Gobarska nedelja

Letošnja jesenska gobarska bera bo gobarjem ostala v spominu kot ena slabših. Vztrajne nabiralce in uživalce, ki ne prisegajo le na nekaj kulinarčno najbolj priljubljenih vrst gob, pa gozdna skromnost nikoli ne razočara. Tako je članom in članicam Turističnega društva Pudgura s skupnimi močmi uspelo izbrskati okoli 100 različnih vrst gob in na prvo oktobrsko nedeljo so jih razstavili na 15. Gobarski nedelji pod kozolcem Toplar pri Belskem.

Na razstavi je svoje široko znanje o vsem, kar je povezano z gobami in uporabnimi rastlinami, delil obiskovalcem domači strokovnjak **Jože Podboj**, »Martincov Jože« iz Studenega. S pomočjo žene **Brede** je predstavitev razširil še na področje zdravnih zelišč in v kuhinji uporabnih rastlin. Odziv je bil precejšen, tako da bodo zdravniki zeliščarsko predavanje in ogled nabranih rastlin ponovili že prihodnjo pomlad.

Jože Podboj je na letošnji gobarski razstavi delil svoje znanje o gobah, predstavil pa je tudi zdravilna zelišča.

Tradicionalno so podgurske kuharice ta dan postregle z gobovim golažem. Letos so zaradi skromne letine gob glavno jed nadomestila okusna peciva z različnimi zelišči. Prenekateri obiskovalec zaradi izbire slastnega in mičnega peciva ni preveč pogrešal gobovega golaža. Že prejšnji dan, v soboto popoldne, ko so postavljali

razstavo, so obiskovalci prinesli »svoje« gobe, še posebno tiste, za katere niso bili prepričani, če jih lahko dajo v lonec. Jože Podboj jim je tako med izložbenimi eksponati potrdil ali ovrigel njihove glivarske dileme.

Besedilo: Marino Samsa; fotografija: Valter Leban.

Prepričali so s svetilkami, pračlovekom in pesmijo

Podjetniška šola Naša Perspektiva Mrežnega podjetniškega inkubatorja (MPIPP) v Velikem Otoku se je 5. oktobra zaključila s predstavitvijo osmih podjetniških idej pred strokovno komisijo. Šestmesečni intenzivni mentorski program so za piljenje projektov po njenem mnenju najbolje izkoristili Matej Mihelčič, Suzana Vidmar in Jure Počkaj.

Kot »naj poslovno idejo« je komisija prepoznala idejo **Mateja Mihelčiča** iz Grahovega. Njegova inovacija – trajnostna svetilka, ki s simulacijo sončne svetlobe rastlinam omogoča rast v temnejših prostorih – sledi aktualnim trendom. Mihelčič, sicer inženir elektrotehnike, je prepoznal potrebo vse bolj številnih ljubiteljev sobnih rastlin in za svojo inovacijo prejel 4 tisoč evrov finančne spodbude. »Moja svetila ponazarjajo dele dneva in rastline izpostavljajo ciklu, ki ga potrebujejo za rast,« pojasnjuje prednost svojega izdelka pred številnimi drugimi na tržišču. Naprodaj bodo že v decembru.

Nagrado za Naj ustvarjalno idejo je komisija dodelila domačinki **Suzani Vidmar**, ustvarjalni aktivnih doživetij v naravi, saj je združila poučni in zabavni koncept »escape land« in ga prilagodila lokalni tematiki. »Pohod 'Po poteh prestranskega pračloveka' bo z razreševanjem ugank obiskovalce vodil do Betalovega spodmola, kjer si bodo izdelali pripomočke za potovanje po »escape land«

Letošnji nagrajenci so Jure Počkaj (Naj pitch), Suzana Vidmar (Naj ustvarjalna ideja) in Matej Mihelčič (Naj poslovna ideja).

in razreševanje težkih oreh, ki jih bodo pripeljali do nagrade,« opisuje Vidmarjeva zagotovo dobrodošlo popestritev turistične ponudbe v regiji.

Z najboljšo predstavitevijo poslovne ideje pa je prepričal baritonist **Jure Počkaj** in si tako prislužil naziv **Naj pitch**. Priznani operni pevec je združil svojo ljubezen do različnih zvrsti glasbe v blagovni znamki »Jure Počkaj s Pozabljenim orkestrom«. Z njo se želi odslej predstavljati tako doma kot v tujini. »Malo sem goljufal, saj sem predstavitev kar odpel,« se je pošalil po predstavitvi ideje, ki jo ocenjuje kot tržno nišo, s katero kombinira klasično in zabavno glasbo.

Vodja inkubatorja Jana Nadoh Bergoč je ponosna na napredek vseh osmih udeležencev programa Naša Perspektiva, saj so ob podpori

izkušenih mentorjev v šestih mesecih pridobili aktualna in uporabna podjetniška znanja za prve in pomembne korake na podjetniški poti.

Letošnji nagradni sklad v vrednosti 15.000 eurov sta zagotovila Občina Postojna in agencija SPIRIT. Poleg denarne nagrade bodo zmagovalcem v naslednjem letu omogočili tudi uporabo delovnega prostora in strokovno mentorstvo.

V MPIP Perspektiva so sicer pred vrati že naslednji trije podjetniški programi. Ob koncu leta bodo objavili poziv za programa Start-Tourism-Up in Ideja PRO, v začetku naslednjega leta pa bodo nove podjetnike ponovno povabili v podjetniški program Naša perspektiva.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Postojnska brivnica postaja »moški brlog«

»Ne bom pozabil, kaj so mi govorili, ko sem šel za brivca. Kaj je s tabo, to je propadlo 50 let nazaj,« opisuje Luka Nebec začetek svoje brivske poti. Danes sodi med brivce, ki so orali ledino sodobnega slovenskega brivstva. Skupaj s sodelavcem Luko Šinkovcem sta se ustalila v prenovljeni brivnici. »Načrt je, da Postojna nima samo cave (jame, op. p.), ampak tudi man's cave (moški brlog, op. p.), kar je zelo pomembno, je stvar za dušo.«

Na Ljubljanski cesti nastaja nova zgodba, »z vstopom v brivnico stopiš v leto 1924, v nek drug čas,« razloži Nebec, ki si želi, da bi vsi slovenski gostje prišli pogledat najstarejšo slovensko brivnico. Popeljati jo želi v 21. stoletje in v njej ustvariti prostor sprostitve za moške. Obiskovalce želi prepričati, da se v Postojni zadržijo dalj časa, »da pridejo v re-

Luka Nebec želi obuditi strast do brivstva in to obrt predstaviti širši javnosti.

stavracije, Notranjski muzej, mogoče na okoliške kmetije, otroci pa se pridejo strič na najstarejšega konjička.« V naslednjem koraku bo cilj

tudi na tujce. Tisti, ki so brivnico že obiskali, so izrazili navdušenje. Pogoj PCT je nekoliko okrnil delo ravno v času, ko je dejavnost odprla za poln delovni čas. »Težko je, če nimaš polne brivnice. Rad bi vsakega gosta sprejel, in ga ne smeš zaradi takih razlogov. Poleg tega je nova brivnica, rad bi postavil gosposko zadevo – ob vstopu najprej s ponudbo kozarčka viskija. Zdaj pa se je namesto *dober dan* spremenilo v napad na gosta z vprašanjem *Ali imate PCT?*«

Brivec postaja poklic prihodnosti. Nebec je bil še nedavno mentor Luke Šinkovca, danes sta sodelavca. Zahtevne obiskovalce brivnice sprva »samo gledaš in se bojiš, delaš čisto počasi. Ko si enkrat v praksi, že veš kako in je gost srečen, ker je dobil nekoga, ki ga razume.« Gojenje odnosa z gostom, ki se bo tako z veseljem vračal, je zelo pomembno. Brivnica je odprta od ponedeljka do sobote.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Luka Klarič.

Majhna dejanja, ki pogrejejo srce

Zbiranju plastičnih zamaškov in odpadnega papirja za humanitarno društvo Palčica Pomagalčica se je že pred časom pridružila tudi Postojnčanka Erika Soban, mati fantiča s hudo boleznijo. Boru je društvo iz tako imenovanega Krisovega sklada namenilo del denarja za zdravljenje.

»Moj sin je prejel denar za terapije, jaz pa društvu na nek način zdaj vračam,« pravi **Erika Soban**, ki se je povezala s predsednico društva **Lariso Štoka**. Društvo namreč tudi po odmevni vseslovenski akciji za dečka Krisa nadaljuje zbiranje denarja za zdravljenje hudo bolnih otrok in socialno ogrožene družine. Čeprav zaslužek ni velik, mnogim otrokom izpolni manjše potrebe in jim omogoči prijetna doživetja. »Predvsem pa taka dejanja človeku pogrejejo srce,« priznava Erika Soban.

Po besedah Larise Štoka želijo z zbiranjem zamaškov in papirja med

mladimi krepiti tudi empatijo in čut do sočloveka. Otrok ne more donirati denarja, lahko pa zbira papir in zamaške. Na ta način ga naučimo donirati in mu pokažemo, kako dober je občutek sreče, če za nekoga storiš nekaj lepega.

Pri zbiranju pomagajo Eriki Soban sosedge, vaščani, društva in tudi nekateri lokali. Ona pa z veseljem prevzame material in poskrbi, da denar od odkupa pride v prave roke. »Včasih mi papir in zamaške pustijo kar pred vrati garaže ali me pokličejo, da jih pridem iskat in odpeljem

Papir za Palčico Pomagalčico zbirajo tudi na postojnski občini. Na fotografiji (od leve proti desni) višji svetovalec za družbene dejavnosti Miran Žitko, starša Erike Soban in podžupan Andrej Berginc.

na Dinosu v Koper,« pojasnjuje in se zahvaljuje Avtovleki Žerjal iz Sežane, saj so ji že dvakrat priskočili na pomoč z brezplačno izposojjo kombija. »Na Dinosu material stehajo in denar od odkupa gre direktno na račun Palčice Pomagalčice,« še dodaja.

Kot pravi Erika Soban, bo z akcijo nadaljevala, poiščete pa jo lahko preko Facebooka ali društva Palčica Pomagalčica.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Valter Leban.

Obeležili so mednarodni dan in teden duševnega zdravja

Slovensko društvo Hospic je skupaj s Slovenskim združenjem za duševno zdravje Šent Postojna 11. oktobra na stojnici pred hotelom Kras opozorilo občane na pomembnost duševnega zdravja v naši družbi.

Dan in teden (od 11. do 15. oktobra) duševnega zdravja so namenili različnim vsebinam. Njihovo skupno sporočilo pa je bilo, da je človeška bližina poglavitni dejavnik, ko govorimo o duševnem zdravju, ne glede na to, ali gre za bolezen, stisko, umiranje, žalovanje in mnoge skrb vzbujajoče situacije, ki nam jih je povzročila epidemija covida. V imenu Hospica je strokovna delavka **Roberta Noemi** poudarila:

»V tem obdobju je prav delovanje nevladnih organizacij izjemnega pomena, saj jih ne omejujejo niti finančni niti administrativni pogoji; tu smo za vsakogar, ki potrebuje našo pomoč in podporo. Zato vedno dobrodošli v prostorih Hospica v Pivki.«

Stojnico, na kateri so bili predstavljeni tudi najrazličnejši ročno izdelani dekorativni predmeti in uporabni izdelki Šentovcev, je donirala **Občina Postojna**.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv Hospica.

SVETOVNI DAN DUŠEVNEGA ZDRAVJA
Mimoidočim so bile na voljo razne zgibanke, letaki in druge tiskovine, ki predstavljajo delovanje obeh institucij.

Dobrodelni mušketirji na kolesih

Kulturno in športno društvo Mušketirji Postojna je 25. septembra ob zadovoljstvu udeležencev in dobrodelnem izkupičku zaključilo trinajsto akcijo Na kolo grem za dober namen. Mušketirji so bili zadovoljni, da je bil odziv na vabilo k družabnemu, rekreacijskemu in humanitarnemu dogodku lep kot v dobrih, predkoronarnih letih.

Mušketirji poudarjajo, da je čar kolesarske akcije tako humanitarno poslanstvo kot prijetno rekreativno druženje.

Po trinajstih letih lahko dobrodelni akciji Na kolo grem za dober namen upravičeno dodelimo »etiketo« tradicionalna. Letos se je članom KŠD Mušketirji pridružilo več kot trideset ostalih kolesarjev. Vsakdo si je lahko traso krojil po svojih sposobnostih. Daljša, 18,5 km dolga pot je namreč krožna in jo najbolj vztrajni kolesarji prevozijo celo trikrat. Krajša, 10-kilometerska, pa je primerna za družine z otroki in tiste, ki imajo trenutno več veselja do kolesarjenja kot kondicije.

Mušketirji so zbrana sredstva tokrat donirali mladi mami za pomoč pri zdravljenju po prometni nesreči.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv KŠD Mušketirji.

Priključitev Primorske k matični domovini je odmevala tudi v Postojni

Letošnja 74. osrednja državna proslava, posvečena priključitvi Primorske k matični domovini, se je odvijala 11. septembra v Idriji, sicer pa so praznik obeležili tudi v drugih primorskih krajih. Tako se je 14. septembra pridružila s krajšo slovesnostjo v parku pri Zeleni dvorani v Postojni tudi ZB NOB Postojna.

Obiskovalce sta najprej pozdravila župan Igor Marentič in predsednik ZB NOB Postojna Jerko Čehovin. Slavnostna govornica, 98-letna partizanka Anica Cucek iz Postojne, je v intervjuju, ki ga je z njo vodila predsednica KO ZB NOB Postojna Katica Vuga, spregovorila o letih vojne in o dogodkih po njej, osvetlila je razmere takratnega časa in svojo osebno vlogo. Med intervjujem je voditeljica prebrala nekaj originalnih pisem Aničine mame, iz katerih je razvidno, da so krajanje Borjane ter člani SKOJ-a in drugih organizacij zahtevali priključitev Primorske k takratni FLRJ (Federativni ljudski republiki Jugoslaviji). Tako je bilo že iz teh pisem razvidno, da se je na Primorskem govorilo o priključitvi in ne vmitvi Primorske.

Anica je spregovorila o dogodkih, ko so po vojni to ozemlje, ki je bilo pod cono A, zasedli Američani. V narodnoosvobodilni borbi so partizane obravnavali kot zaveznike, po njej pa so

Praznik priključitve Primorske k matični domovini smo s prireditvijo obeležili tudi v Postojni.

ploščo obrnili. Prebivalstvu so obljubljali, da jih bodo odpeljali v Ameriko, kjer jih čakajo kmetije in bodo zaživeli na novo. A so mnogi končali v taborišču v Italiji. Partizanov niso smeli omenjati niti v kulturnih predstavah. Vsak scenarij je ameriška komisija pregledala, iz njega pa črtala vse besedilo, ki je bilo vezano na njih.

Življenje pod njimi ni bilo enostavno. Anica je morala zato, ker je bila partizanka, sodelovala pa je tudi na demonstracijah proti Anglo-Američanom, v ilegalo. Opisala je tudi dogodek, kako so raznašali letake, na katerih je pisalo, da naj ljudje ne nasedajo obljubam Anglo-Američanov, ker se bo njihova pot zaključila v italijanskem taborišču, podarjena kmetija pa bo pri njih ostala le kot nezpolnjene sanje. Z letaki so želeli krajanje zbuditi.

Priključitev Primorske je žal dočakala na delovnem mestu v Postojni, in ne v svojem domačem kraju Borjani, a je bila kljub temu srečna. Povedala je, da je bila Postojna veličastno okrašena z mlaji in zastavami, po ulicah se je igralo in pelo in bilo je veselo.

Njeno doživetje pripovedovanje so mestoma dopolnjevale recitatorske točke Igorja Rojca ter skladbe ansambla Tricikel in vokalne skupine Brkinci, program je povezovala Marjana Centa. Po koncu kulturnega programa je bil čas za prijetno druženje ob glasbi z odličnim lovskim golažem LD Črna jama.

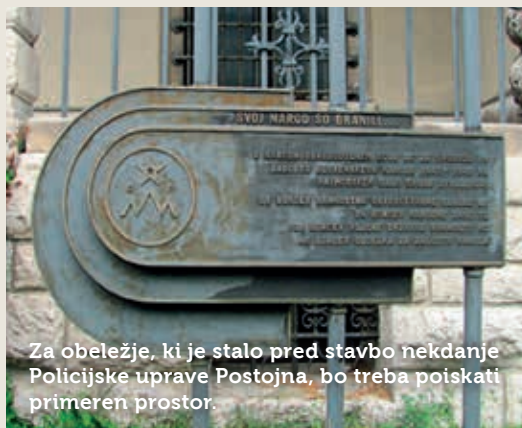
Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv KO ZB NOB Postojna.

Obeležje VOS je na varnem

Zaskrbljenost občanov, ki pogrešajo obeležje pred stavbo nekdanje Policijske uprave (PU) Postojna, je odveč. Pred začetkom obnove zgradbe (ta je sedaj v lasti Ministrstva za javno upravo) so ga policisti namreč shranili na varno. V Postojno, kamor po njihovem mnenju tudi sodi, ga bodo vrnili, ko bodo zanj našli primerno mesto.

Pred stavbo v Gregorčičevem drevoredu, kamor se bo v kratkem preselila postojnska Upravna enota, je do začetka obnovitvenih del stala spominska tabla, posvečena borcem varnostno-obveščevalne službe (VOS) OF, borcem varnostne zaščite, državne varnosti in oddelka za zaščito naroda, padlim v NOB v času 2. svetovne vojne.

Kot je pojasnila Anita Leskovec s PU Koper, obstajata v Sloveniji poleg »postojnske« table še dve takšni spominski. Ena stoji na sedežu

Za obeležje, ki je stalo pred stavbo nekdanje Policijske uprave Postojna, bo treba poiskati primeren prostor.

GPU v Ljubljani, druga pa pred PU Koper. Po združitvi PU Postojna s PU Koper je stavba ostala prazna, zato so pred začetkom obnove to obeležje shranili v Koprju. »Odstranili smo ga izključno z namenom zaščite zgodovinske vrednosti,« pojasnjuje Leskovec. »Shranjeno bo, dokler ne bo sprejeta nova odločitev, kje bi bilo lahko postavljeno. Zgodovinsko gledano bi bil seveda najprimernejši prostor v Postojni, kamor pravzaprav tudi sodi,« meni Leskovec in dodaja, da iz

Postojne še ni prišla nobena uradna pobuda za vrnitev obeležja.

Župan Igor Marentič se strinja, da se mora obeležje vrniti v Postojno, a meni, da je za to pristojno Združenje borcev za vrednote NOB. Predsednik združenja Jerko Čehovin pa se s tem ne strinja in pravi, da je pravi naslov za pobudo in iskanje primerne prostora lokalni Klub upokojenih delavcev MNZ Maksa Perca; ta se med drugim ukvarja z varovanjem zgodovinske dediščine. Njegov predsednik Aleksander Drole priznava, da se v klubu s tem vprašanjem doslej niso resno ukvarjali. Strinja se, da obeležje sodi v Postojno, a razen nekdanjega mesta drugega primerne ne vidi. Po njegovem mnenju bi bilo najbolje, če bi ga postavili nazaj, a bi za to morali pridobiti dovoljenje Ministrstva za javno upravo. Drole obljublja, da se bodo člani kluba posvetovali, in upa, da bodo obeležju kmalu našli prostor, kot si ga zasluži.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Foto zgodbe blogspot.si.

Koncert glasov, kitare in harmonike

Na predvečer srede, 6. oktobra, je bila luna v mlaju in na tak dan naj bi se energije združile in okrepile. Dvorana Alojza Srebotnjaka na Glasbeni šoli Postojna je bila zopet polna. Svojo energijo je na odru v organizaciji GŠ Postojna, Občine Postojna, JSKD Postojna, postojnskega Kulturnega doma in VS Kresnik demonstriralo več nastopajočih umetnikov.

Nastop so slovesno odprli člani Vokalne skupine (VS) Kresnik. Združuje jih tudi kraška pokrajina, poznavalci pa so med pevci hitro odkrili nekaj domačih obrazov. **Umetniški vodja** okteta je **tenorist Miran Žitko**, vsesplošno dejaven in vpet v širše kulturno, predvsem pevsko dogajanje, baritonist **Milan Gril – Miki** pa je tudi preizkušeno ime v več krajevnih pevskih sestavih. Predstavili so se s slovenskima priredbama na besedili Kosovela in Prešerna ter s tujima skladbama.

Aleksander Kariž, član omenjene skupine, sodeluje tudi s pevci Kraške klape iz Sežane in je med ustanovitelji folklorne skupine pod okriljem KD Borjač iz Sežane. Kot tenorist solist se je tokrat predstavil ob spremljavi harmonike; nanjo

Vokalna skupina Kresnik se je predstavila pod umetniškim vodstvom Postojnčana Mirana Žitka.

ga je spremljal Aleksander Lesar, tudi baritonist pri VS Kresnik.

Na koncertni harmoniki je s tremi skladbami navdušil **Aleksander Lesar**. Po zaključeni višji glasbeni stopnji klavirja na GŠ Sežana je prevladala ljubezen do harmonike, katere šolanje je nadaljeval na Konservatoriju v Trstu. Študij nadaljuje v rednem akademskem programu in z udeležbo na izrednih seminarjih pri uglednih profesorjih.

Evan Dim, nadobudni kitarist, študira na Kraljevem škotskem konservatoriju. Kanadčan po rodu je glasbeno kariero začel kot multiinstrumentalist. Pri petnajstih letih se je posvetil izključno

kitari in že zelo zgodaj s številnimi nastopi na več kontinentih opozoril na svoj izjemni talent. Odigral je tri nežnejše sentimentalne skladbe, od katerih je poslušalce najbolj pritegnil Fugatango (avtor G. Garcia ga je posvetil velikemu A. Piazzolliju). Vrhunec nastopa je predstavljala priredba Rodrigove najprepoznavnejše skladbe Concierto de Aaranjuez za kitaro in orkester. Tega je tokrat suvereno nadomestil Aleksander Lesar na koncertni harmoniki. Simbiozo kitare in harmonike sta glasbenika zaključila spet s Piazzollo v latino-ameriškem ritmu tanga. Aplavz je bil več kot zaslužen.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Razstava Ko zadiši iz mamine kuhinje

V Knjižnici Bena Zupančiča Postojna so v Tednu kulturne dediščine – od 28. septembra do 8. oktobra – gostili zanimivo etnološko obarvano razstavo *Ko zadiši iz mamine kuhinje*. Organiziral jo je Klub upokojenцев v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka.

Tema dogodkov je bila naslovljena »Dober tek!«, saj nosi Slovenija letos naziv evropske gastronomske regije 2021. Na ogled so postavili predmete, ki so se v zadnjem stoletju in več uporabljali v gospodinjstvu in kuhinji v različnih časovnih obdobjih in ob različnih priložnostih na območju naših krajev. Sicer pa so se *Dnevi evropske kulturne dediščine* odvijali še naprej in so razstavo zaradi večjega zanimanja v manjšem obsegu tako podaljšali do 28. oktobra.

Razstava nas je mestoma popeljala kar za dobri dve stoletji nazaj, ko je bila kuhinja srce

hiše. Prava paša za oči so bili med mnogimi kuhinjskimi predmeti na primer: bronštulin – posoda za praženje kave ali ječmena nad ognjiščem, leseni ročni mlinčki, pribor, staro posodje, merilniki, ročne tehnične, keramika, steklo, pripomočki za pranje, stari likalniki na oglje, vazenje, stare kuharice, recepti ... Za pričujočo zanimivo zbirko vsega ohranjenega gradiva so v glavnem zaslužni kar člani kluba sami, saj tudi sicer delujejo široko razvejano na raznih področjih. Posebno poglavje je prav skrb za ohranjanje in predstavljanje naše bogate kulturno-zgodovinske dediščine.

Klub upokojenцев v vzgoji in izo-

Večino razstavljenih starih kuhinjskih predmetov so prispevali članice in člani Kluba upokojenцев v vzgoji in izobraževanju občin Postojna in Pivka.

braževanju občin Postojna in Pivka šteje danes več kot 80 članic in članov (pridružujejo se še tisti iz Cerknice in Logatca, ki so nekoč delali v Postojni). Ustanovili so ga leta 1987 in je bil prvi tovrstni klub na Primorskem. Klub vztrajno širi svoje dejavnosti, povečuje pa se tudi število članic in članov. **Predsednica kluba Edvarda Sajovic** je poudarila: »Naš klub je dobro organiziran in se prijavlja na različne razpise, sodelujemo v dobredelnih in zbiralnih akcijah, nudimo učno

pomoč učencem v okviru Karitasa, organiziramo razne delavnice, razstave, skrbimo za redno tedensko rekreacijo članov, družimo se v raznih krožkih, na kulturnih prireditvah, pohodih, strokovnih ekskurzijah in novoletnih srečanjih. Med drugim sodelujemo z Društvom Radi pišemo z roko in z Domom upokojenцев Postojna.«

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: arhiv knjižnice.

Linhartovo srečanje po prisilnem premoru spet v Postojni

Lani je epidemija odpihnila vsakoletni vrhunec ljubiteljskih gledaliških skupin, izvedba letošnjega 59. Linhartovega srečanja pa je bila uspešna. Matička za najboljšo predstavo v celoti je prejel Loški oder Škofja Loka za predstavo *Antigona* v New Yorku Janusza Glowackega. Po besedah predsednice strokovne žirije Marijane Brecej so nagrajene predstave nagovorile s čistim in jasnim sporočilom ter z izvedbo.

Osip prijavljenih predstav je bil očiten. Režiser **Miha Golob** je izbral med 32 prijavljenimi, to je tokratna dvoletna bera; v preteklih izvedbah je bilo prijavljenih krepko čez sto predstav. Golob poudarja, da se njihova kakovost nikakor ni zmanjšala, »prej obratno. Po večini so se prijavila društva in skupine z dolgo tradicijo in s kakovostnim odnosom do gledališča. Ta praviloma pripravljajo kakovostne predstave in imajo močne igralske ansamble.« Skrbi ga, da bi upad produkcije lahko vplival na kakovost predstav v prihodnjih letih. Za 59. srečanje je izbral sedem predstav.

Strokovno žirijo so sestavljali igralca **Marijana Brecej**, dramaturginja

Zala Dobovšek in gledališka režiserka **Tatjana Peršuh**. Matička za najboljšo predstavo v celoti je komisija podelila predstavi *Antigona* v New Yorku v izvedbi **Loškega odra Škofja Loka**, nagradili so tudi igralce. Predstava »problematizira aktualna družbenopolitična vprašanja o socialni izključenosti manjšin in nasilja, sočasno pa razkriva tudi skrajno intimne in temeljne postulate človekove eksistence,« je izpostavila žirija. Priznanj se je razveselilo tudi **Gledališče Toneta Čufarja Jesenice**. Predstavilo se je z dvema produkcijama, *Fetiš na puter* in *Vozi Miško*.

Gledalcev je bilo nekoliko manj kot prejšnja leta, protikoronski ukrepi pa

Matička za najboljšo predstavo v celoti je prejel Loški oder Škofja Loka za predstavo *Antigona* v New Yorku.

so omejili tudi festivalski duh. **Vodja postojnske izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Silva Bajc** pravi, da so »pogrešali gledališke skupine, ki so v prejšnjih letih prihajale v Postojno in tu tudi ostale vse tri dni ter spremljale predstave svojih kolegov. Pa tudi nastopajoče skupine so si vzele čas in tu ostale.« Letos so te po odigrani predstavi hitro odšle, ostali so le posamezni predstavniki zavoljo zaključne podelitve priznanj. Bajčeva meni, da je epidemija naredila ljubiteljski kulturni dejavnosti veliko škodo, saj bo

trajalo nekaj let, da se stanje povrne. »Nekatere skupine se po tem prisilnem mirovanju ne bodo "pobrале" in gotovo bodo ugasnile. Po drugi strani pa je to čas za razmislek o novih, inovativnejših vsebinah kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja. Predvsem ljubiteljskim kulturnikom ne sme zmanjkati volje in zagona za srečanja.« Kjer je volja, je tudi pot, še dodaja. Kultura je vedno prebredla še tako težke čase.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Valter Leban.

Odrske deske se prebujajo

»Obiskovalke in obiskovalci so dogodke in doživetja v Kulturnem domu Postojna pogrešali, to je neizpodbitno dejstvo. Kultura je hrana za dušo in tega nam je vsem manjkalo,« je prepričana vodja Kulturnega doma Postojna **Katja Jordan**. Postojnski kulturni dom na široko odpira svoja vrata z odličnim izborom dram in komedij v gledališkem abonmaju, poskrbljeno pa bo tudi za najmlajše.

Šest gledaliških predstav se bo na odru Kulturnega doma zvrstilo od oktobra do marca prihodnje leto. Cena abonmaja ostaja pri 110 evrih. **Katja Jordan** je povedala, da so v prejšnjih letih abonente odpeljali na ogled predstave v eno od gledališč v drugem kraju, česar letos zaradi epidemiološke situacije ne bodo storili. Abonenti z izborom ne bodo prikrajšani, saj bodo nastopila sama znana imena, kot so Iztok Mlakar, Lucija Čirovič in Domen Valič. Slednji igra v monodrami *Gledališča Glej* z naslovom *Psiho*, in ta konec oktobra odpira letošnjo sezono. Glej se predstavlja tudi z gledališkim vesternom *Not Dead Enough*, SNG

Nova Gorica gostuje s slavno zakonsko dramo Edwarda Albeeja *Kdo se boji Virginie Woolf?*, Mlakar prihaja s komedijo *Tutošomato*, Lucija Čirovič pa bo nasmejala s predstavo *S trebuhom za kruhom*. Povratnik v izboru je predstava *Baal*, Slovenskega mladinskega gledališča. Zanj, pravi Jordanova, »smo se odločili, da ponovno poskusimo in jo uvrstimo v naš program, saj si želimo, da bi jo naši obiskovalci videli.«

Zanimanje za gledališki abonma je že v začetku oktobra presešlo pričakovanja, saj so vpisali skoraj 100 abonentov. »V letu 2020 se je zgodilo, da je ostala ena predstava neodigrana in je ni bilo mogoče izve-

Sodeč po odzivu ljubiteljev kulture na abonmajo ponudbo, bo to jesen dvorana postojnskega kulturnega doma pogosto polna.

sti,« nekaj takšnega se lahko zgodi tudi v letošnji sezoni. V tem primeru bodo del kupnine povrnili.

Sicer pa niso pozabili niti na najmlajše obiskovalce. Tokratni otroški abonma *Mali medo* nudi »nekaj lutkovnih predstav – od klasičnih do stripovskih lutk, pa plesno predstavo *Objemi drevo* plesne skupine *Katja Dance Company*, ki smo jo v naši dvorani že videli z odlično dobrodelno predstavo *Življenje je vrednota*. *InterKlepec* je interaktivna,

interžanrska, intergeneracijska in intermedijska predstava. Gre za animiran glasbeno-pripovedovalski dogodek.« Jordanova še izpostavlja pomen obiskovanja kulturnih dogodkov, saj gre za »pomembno estetsko izkušnjo, spodbujanje razmišljanja in samorefleksije, kar pa je bilo, po mojem mnenju, s poplavo spletnih prireditev odvzeto.«

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: arhiv Kulturnega doma Postojna.

Ta cítira – sveža in navdihujoča

Prejšnji ponedeljek, 18. oktobra, je MePZ Postojna na drugem koncertu iz niza U3NEK gostil priznani Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem, ki ga vodi Ambrož Čopi – dirigent, skladatelj, pedagog in neutrudni organizator dogodkov zborovske glasbe.

Zbor se je predstavil s svojim novim projektom z naslovom *Ta cítira*. Gre za sveže in neobičajne priredbe primorskih ljudskih pesmi izpod peresa **Marijana Dovića**, v katerih je mojstrsko združil tradicionalno s sodobnim. Na glasbenem popotovanju od Istre preko Benečije do Rezije smo slišali trinajst pesmi v jazzovski preobleki, napolnjenih s svežino improvizacij in z ritmičnimi razpoloženji

swinga, latina in afro plesa. Skupaj z zborom in tudi samostojno jih je izvedel **Slovenski improvizacijski godalni kvartet** (Matija Krečič, Marijan Dović, Peter Ugrin in Kristijan Krajncan), edini tovrstni sestav na Slovenskem, zbran posebej za omenjeni projekt. *Dejte, dejte, Od svet'ga Vida zvon, Petelinček je zapie, Da lipa moja rožica* in druge so presenetile s svojo prijetno dru-

Izvajalci so z mojstrsko izvedbo ter sproščenostjo in nalezljivo energijo navdušili številno občinstvo.

gačnostjo, a kljub temu zazvenele tudi poznano domače.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: Ladis Torresan.

DOGODKI

“Bodi in ostani zdrava!”

V nizu dogodkov, ki jih organizira Združenje Europa Donna Slovenija v rožnatem oktobru, mesecu ozaveščanja o pomenu zgodnjega odkrivanja raka dojke, vrsto let tvorno sodelujejo tudi članice iz postojnske in pivške občine. Sporočilo letošnjih dejavnosti rožnatega oktobra je “Bodi in ostani zdrava!”. Če bomo to sporočilo ozavestili, bomo za svoje zdravje veliko naredili že sami z zdravim življenjskim slogom.

Članice Europa Donna iz postojnske in pivške občine so tudi letos organizirale prireditve s simbolnimi sporočili o pomenu zgodnjega odkrivanja raka dojke. V Postojni so ob sodelovanju **župana Igorja Marentiča, podžupana Andreja Berginca in direktorice občinske uprave Marine Rebec** odele drevesa v parku in ob Titovi cesti v roza pletenine. Tudi tradicionalni pohod

je 9. oktobra lepo uspel, k dobremu vzdušju so pripomogle ugodne vremenske razmere. Na rožnati oktober je z barvno usklajeno osvetlitvijo opozarjala še občinska stavba.

Knjižničarka Gordana Erdelja pa je na Oddelku za otroke in mladino Knjižnice Bena Zupančiča postavila pravljični knjižni kotichek v rožnatem. Razstava, ki je na ogled do

Pohodniški postanek na novo urejeni razgledni točki na Soviču.

konca oktobra, je posvečena ženskam in vsem, ki jih imajo radi.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Europa Donna Slovenija.

Zaključna vožnja starodobnikov v letošnji sezoni

Oldtimer club Postojna je na prvo oktobrsko nedeljo izvedel Markov memorial, 3. tradicionalno vožnjo s poučno potjo ob zaključku sezone. Posvečena je preminulemu Marku Nelcu in ostalim umrlim članom društva.

Dvanajst udeležencev se je s starodobnimi vozili odpeljalo v Idrijo na ogled vojaškega muzeja in Antonijevega rova. Med potjo sta se dve vozili pokvarili, a to organizatorjem ni vzelo motiva, temveč so načrtovano druženje in izobraževanje uspešno izpeljali. Ogled obeh znamenitosti in mesta Idrije se je zaključil z okusnimi idrijskimi žlikrofi v gostilni Mlinar. V popoldanskih urah so se vsi udeleženci srečno vrnili domov.

Besedilo in fotografija: Iztok Bekš – Oldtimer club Postojna.

Člani Oldtimer kluba Postojna so si med obiskom Idrije ogledali tudi Antonijev rov.

Obnovljeno košarkarsko igrišče v Športnem parku

Dan slovenskega športa (23. september) so v Postojni proslavili z odprtjem obnovljenega košarkarskega igrišča v Športnem parku.

Igrišče je bilo zgrajeno v sklopu stadiona leta 1977. Sprva je bilo asfaltirano ter namenjeno rokometu in malemu nogometu. Kasneje so ga preplastili s tartansko podlago. Tokrat je bila položena popolnoma na novo. Novo igrišče, na katerem se ves čas nekaj dogaja, bo razveselilo tudi tečajnike in trenerje na vsakoletnem košarkarskem taboru KZS. Prav na tem igrišču namreč potekajo vse pomembnejše aktivnosti tabora.

Za obnovo dotrajanega tartanskega igrišča je bila Občina Postojna uspešna na razpisu Fundacije za šport za nepovratna finančna sredstva pri obnovi športnih objektov. Vrednost investicije oziroma obnove je bila dobrih 60 tisoč evrov, od tega je tretjino prispevala Fundacija, preostali znesek pa je šel iz proračuna občine Postojna. Na priložnostni prireditvi sta se župan Igor Marentič in **tajnik Športne**

Župan Igor Marentič in tajnik Športne zveze Tomo Tiringar sta obnovljeno igrišče predala z dvema simbolnima gestama: rezanjem traku in metanjem na koš.

zveze Tomo Tiringar najprej pomerila v prostih metih in kasneje prerezala slavnostni trak. Med gosti je bil tudi **predsednik SZ Marjan Nagode**, obnovljeno igrišče pa so prvi preizkusili

učenci in učenke bližnje OŠ Miroszlava Vilharja.

Besedilo: Brane Fatur; fotografija: arhiv Občine Postojna.

ŠAH

Konec septembra in v začetku oktobra je v Plovdivu potekalo mednarodno odprto šahovsko prvenstvo Bolgarije za igralke do 21 let starosti. Med tremi šahistkami, ki so zastopale Slovenijo, je bila tudi postojnska mednarodna mojstrica Ivana Hreščak.

Ivana Hreščak je s končno uvrstitvijo dosegla lep uspeh. V osmih igralnih dnevih je dvakrat zmagala, štirikrat remizirala in s štirimi točkami pristala na visokem šestem mestu. Prvo mesto je zanesljivo osvojila najboljša slovenska mlada šahistka Zala Urh.

LOKOSTRELSTVO

Zadnje septembrsko soboto je lokostrelski klub MINS Postojna v bližini Prestranka izpeljal tekmo za Pokal tradicionalnih lokov, na katerem veljajo pravila skandinavskega načina streljanja. Nastopilo je kar dvajset tekmovalcev iz domačega kluba in nekateri so posegli po najvišjih mestih.

Uspela tekma je potekala na klubski 3 D progi, a je bila ta tokrat nekoliko spremenjena in podaljšana. Tekmovali so v treh disciplinah – dolgi, instiktivni in goli lok. Skupno je nastopilo 79 tekmovalcev in tekmovalk iz

bližnjih slovenskih klubov. Medalje in stopničke v mlajših kategorijah so si pristreljali tudi postojnski lokostrelci: **Nina in Tilen Simčič Brus, Zarja Zorman, Matic Košuta, Matevž in Tinkara Aralica Božič** ter **Eva Kišič**. V starejših kategorijah so se povzpeli na vidna mesta **Andrej Natlačen, Iztok Spinelli, Timotej Obreza Škerjanec, Barbara Obreza** in **Petra Zorman**. Visoke uvrstitve so prispevale, da so Barbara Obreza, Matevž in Tinkara Aralica Božič ter Nina Simčič Brus v svojih starostnih kategorijah prešli v skupno vodstvo Pokala tradicionalnih lokov.

NOGOMET

Nogometaši FC Postojna, ki tekmujejo v tretji slovenski ligi - zahodna skupina so odigrali devet prvenstvenih tekem. Z osmimi osvojenimi točkami so Postojnčani trenutno uvrščeni v spodnjo polovico lestvice.

Postojnčani so vpisali dve domači zmagi, dvakrat doma remizirali in bili petkrat poraženi. V 10. krogu bi morali igrati v Tolminu, a je bila tekma zaradi covid-19 pri postojnskih igralcih preložena na nedoločen termin. Pod vprašajem ostaja tudi naslednja domača tekma, ko na stadionu v Športnem parku, kjer so tekme še vedno brez gledalcev, gostuje Slovan Ljubljana. Po petem krogu se je od vodenja nogometa-

šev FC Postojna poslovil prof. Stojan Kravos iz Nove Gorice, nasledil ga je **Sebastijan Petavs** iz Cerknice.

BALINANJE

Na predzadnje oktobrsko soboto se je pričelo ekipno državno prvenstvo v balinanju oziroma tekmovanja v Super ligi za člane. Med devetimi ekipami, med katerimi je kar šest primorskih, je tudi BK Postojna.

Postojnska ekipa je v novi sezoni okrepljena, zato pričakujejo končno uvrstitev v sredino lestvice najboljših slovenskih balinarskih ekip. V prvem krogu bodo igrali doma proti favorizirani Trati Škofja Loka, v tretjem bodo 6. novembra gostili Velenje Premogovnik. Vse domače tekme se bodo igrale ob sobotah s pričetkom ob 15. uri v Zeleni balinarski dvorani. Lahko bodo prisotni tudi gledalci, vendar samo z izpolnjenimi PCT pogoji.

KEGLJANJE

V začetku oktobra sta tako moška kot ženska ekipa kegljaškega kluba Proteus Postojna nastopali v evropskih pokalih, vendar v močni mednarodni konkurenci nista posegli po najvišjih mestih.

Kegljači so nastopili na 19. NBC pokalu v Lorschu (Nemčiji) in med

20 ekipami zasedli peto mesto. Za uvrstitev v finalni del najboljše četverice je bila ekipa Vojvodine iz Novega Sada boljše le za 2 keglja. Za Postojnčane so nastopali: **Žiga Požar** (643), **Danijel Lavrič** (625), **Zlatko Pajnič, Nejc Požun, Nejc Jurca** in **Dominik Ogrizek**.

Kegljavke so tekmoval na 32. svetovnem pokalu v Otočacu (Hrvaški), kjer so zasedle končno deveto mesto. Za Proteus Postojna so nastopile: **Tina Mržljak** (575), **Sandra Dostanič** (560), **Amanda Zalar, Nataša Tibola, Maša Miklavec** in **Maruša Ogrizek**.

Zadnji teden v oktobru bo potekalo člansko svetovno ekipno prvenstvo. V selekciji Slovenije (ta se je v pripravljani tekmi v Zaprešiču pomerila z vrsto Hrvaške) je bila tudi trojka iz postojnskega kegljaškega kluba **Danijel Lavrič** ter **Tina Mržljak** in **Maša Miklavec**.

Na kegljišču v Športnem parku pravkar poteka tradicionalni že **37. mednarodni kegljaški turnir za Pokal Postojne** s solidno udeležbo predvsem slovenskih tekmovalcev in tekmovalk. Turnir, sicer eden redkih na Primorskem, se bo zaključil v soboto, 30. oktobra, s podelitvijo pokalov in nagrad.

Športno stran je pripravil Brane Fatur.

Postojnski tekmovalci so dosegli v pretekli sezoni lepe uspehe v bowlingu.

BOWLING

Bowling klub Epicenter Postojna je v pretekli sezoni 2020/2021 v moški in ženski konkurenci dosegel dobre rezultate. Bowling zveza Slovenije zaradi stanja epidemije sicer ni uspela izpeljati vseh predvidenih državnih tekem, vendar so predvsem mladi tekmovalci izstopali iz povprečja, najbolj Jakob Marcel Del Piero kot zmagovalac Mastersa.

Jakob M. Del Piero je osvojil še srebrno medaljo na državnem mladinskem prvenstvu in prav tako srebro skupaj z **Ninom Stenkom** na državnem prvenstvu v parih za moške. V konkurenci mešanih parov sta bila z **Ljubo Ceglar** tretja. **Nino Stenko** je bil drugi pri moških posamezno in skupaj z **Edom Progarjem** tretji v Mastersu.

Na državnem prvenstvu seniorjev je bila prva **Ljuba Ceglar**, druga **Erika Merše Logar** in tretja **Nada Kordež**, v moški konkurenci je bil **Jože Vetrh** tretji – vsi člani BK Epicenter Postojna.

Tudi sezona 2021/2022 se je začela uspešno. Startale so vse državne lige, v katerih sodeluje BK Epicenter Postojna – mladinska, ženska in l. moška ter senior liga. Na državnem prvenstvu mešanih parov sta bila **Ljuba Ceglar** in **Nino Stenko** ter **Erika Merše Logar** in **Jakob M. Del Piero** tretja. (eml)

FUTSAL

Tekmovanje v 2. slovenski sedemčlanski futsal ligi, v kateri nastopa tudi NK Proteus Postojna, je v polnem teku. Odigrali so že pet krogov in so trenutno s petimi točkami na petem mestu.

Pred svojimi gledalci so v športni dvorani SŠC s 3 : 1 premagali ŠD Extrem Sodražica in remizirali 3 : 3 proti KMN Benedikt, v Mariboru pa so pri KMN Miklavž prav tako igrali neodločeno 3 : 3.

V 27. sezoni članskega pokalnega tekmovanja – Pokal Terme Olimia – se bo NK Proteus Postojna v osmini finala doma pomeril s prvoligaško ekipo KMN Bronx Škofije. Tekma proti favoriziranemu nasprotniku bo 5. novembra, zmagovalac pa napreduje v nadaljnje tekmovanje.

V začetku oktobra se je pričelo tekmovanje tudi v futsal državnem prvenstvu U-15, zahodna skupina. Med šestimi ekipami so tudi kadeti NK Proteus Postojna. V vnaprej odigranem 3. krogu so gostovali pri FK Dobropolje in izgubili 0 : 5. V prvi domači tekmi pa se bodo pomerili z veliko kakovostnejšo ekipo KMN Bronx Škofije.

KARATE

V začetku oktobra je v Slovenskih Konjicah potekalo državno prvenstvo za mlajše kategorije, od otroških do 21 let starosti. Nastopilo je kar 388 tekmovalcev in tekmovalk iz 50 klubov, skoraj dvajseterica tudi iz Karate kluba Mawashi Postojna ter še iz KK Postojna in KK Shotokan Postojna. Največ medalj je osvojil postojnski klub Mawashi.

Nastopajoči so se borili v otroških, kadetskih in mladinskih (do 21 let) kategorijah tako v katah kot v borbah zelo zavzeto, saj so mladi zaradi pandemije izgubili skoraj vso lansko sezono. Karateisti iz kluba Mawashi so se vrnili domov kar s šestimi

zlatimi medaljami, s štirimi srebrnimi in z eno bronasto. Dve srebrni odličji in bron je osvojil KK Postojna, srebrno in dve bronasti medalji pa si je priboril še KK Shotokan.

Državni prvaki v različnih kategorijah so postali: **Nina Narobe**, **Maša Magajna**, **Alja Kontrec**, **Zoja Martina Abram**, **Lara Djaković** in **Aljoša Šabec**; podprvaki so: **Nejc Sterniša**, **Boris Česen**, **Lea Pahor Kobal** in **Adriana Milič** (vsi Mawashi), **Dorotina Osmanaj** (Shotokan), **Jakob Bojc** in **Petar Arsenič** (Postojna). Tretja mesta so osvojili: **Martin Gavrič** (Mawashi), **Filip Subotič** (Po-

stojna), **Denis Česnik**, **Lejla Lišinovič** (Shotokan).

Sredi oktobra je v Poreču potekalo balkansko prvenstvo. Na njem je sodelovalo 884 tekmovalcev iz 10 držav. Slovenijo sta v svojih kategorijah uspešno zastopala tudi Lana Bešič in Filip Subotič iz Karate kluba Postojna. Slednji je osvojil bronasto medaljo.

V močni konkurenci je **Filip Subotič** suvereno osvojil bron. **Lani Bešič** so se stopničke žal izmuznile, a je osvojila odlično 7. mesto.

Brane Fatur

Postojnski ribiči ponovno prvaki Primorske

Zveza ribiških družin (ZRD) Primorske, v katero je včlanjenih šest ribiških družin, je letos organizirala Ligo ZRD Primorske v lovu rib s plovcem. V njej je sodelovalo šest ekip in štirje posamezniki. Ribiška družina (RD) Postojna je organizirala dve tekmovanji in dosegla tudi zavidljive tekmovalne rezultate.

Postojnski ribiči so se tudi letos izkazali kot odlični organizatorji in tekmovalci.

V okviru lige so ob spoštovanju preventivnih zdravstvenih ukrepov izvedli sedem tekmovanj in tekmovanje za pokal ZRD Primorske. Tekmovanja so potekala na treh registriranih trasah: na reki Pivki ter jezerih Mola in Vogršček. Ribiška družina Postojna ima znotraj ZRD Primorske sicer najmanjše število članov (36 članov in 23 mladincev), a se je izkazala kot odlična organizatorica dveh tekmovanj.

Odlični so tudi tekmovalni rezultati, saj je **Ekipa Postojna 1** osvojila prepričljivo prvo mesto tako v Ligi ZRD Primorske kot v ekipnem delu Pokala ZRD Primorske. **Ekipa Postojna 2** pa se je v obeh tekmovanjih uvrstila na tretje mesto.

V Pokalu Primorske je v članski ekipi RD Postojna prvič sodeloval tudi 14-letni **Jure Geržina**. V končnem seštevku Lige ZRD Primorske v lovu rib s plovcem so v posamični konkurenci osvojili vseh prvih pet mest člani RD Postojna, in sicer (od prvega do petega mesta) v naslednjem vrstnem redu: **Damijan Magajna** (Postojna 1), **Jernej Milharčič** (Postojna 1), **Rudi Valenčič** (Postojna 1), **Brane Žiher** (Postojna 2) in **Bogomir Magajna** (Postojna 2). RD Postojna vabi vse ljubitelje ribolova v svoje vrste. Več informacij dobite na e-mail: m.miklavec@gmail.com.

Ribiška družina Postojna

POKLON SREBOTNJAKU
Alojz Srebotnjak
1931-2010

Soborštinski delci izvajajo:
MPPZ Postojna
MPPZ Pevka
Oblet Bori
YS Golobinar
YS Stodencar
YS Elom
Rokija Miroslav, Klarin
Ivo Gavrančič, Klavir

Sponzor koncerta obhajajo:
Franjo Blažina
Franjo Pleško
Matjaž Štek
Helena Premrl

Kulturni dom Postojna, sobota, 30. oktober 2021, ob 19. uri

MUNICIPIUM POSTOJNA
Jskd
KULTURNI DOM POSTOJNA

Janezu v slovo

Poslovil se je dobrasrčnež, ki je ljubil življenje. Mož, ki je svoj pečat pustil tako v sinjih višavah kot v kraškem podzemlju.

Janez Kanoni je bil mož močnega, izrazitega glasu, ki je ljudi vedno razveseljeval najsibo med pogovorom ali recitiranjem pesmi. Z veseljem je povedal kakšno lovsko prigodo, popeljal skozi kapniške lepote, kot mehankar pokazal svojega novega Tomosa ali nezavedno očaral na gledališkem odru.

Vesolja in ljubezni je bilo v njegovem telesu in srcu na pretek. Do nara-ve, letenja z zmajem, ribištva, lovstva, jamarstva, čebelarstva ... ter do Planine in Planinskega polja, ki ga vzljudil že v otroških letih, ko ga je oče jemal s seboj na ribičijo, in kjer si je kasneje v bližini ustvaril dom. Dobro voljo je prenašal na ljudi okoli sebe in jim s svojo široko razgledanostjo bogatil njihov vsakdan. Njegova beseda in mnenje so imeli veljavo tako med svetniki Krajevne skupnosti, pri obnovi Kulturnega doma, kot tudi med znanci in mnogimi prijatelji.

Janez, v imenu vseh Planinčanov se ti zahvaljujemo za tvojo nalezljivo in neustavljivo voljo do življenja. Slava ti.

Knjiga na dom

Zaradi prenove Tržaške ceste in oteženega dostopa do Knjižnice Bena Zupančiča v Postojni smo se odločili, da starejšim, gibalno oviranim in drugim, ki težko pridejo do knjižnice, hkrati pa nimajo nikogar, ki bi to opravil namesto njih, **prinesemo knjige in revije na dom**. Vsi, ki bi želeli, da vas obiščemo, nas pokličite na telefonsko številko **05 726 50 73**.

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

komus Pogrebne storitve

**V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBLIŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ❖ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ❖ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ❖ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ❖ ekshumacija
- ❖ organizacija pogrebne svečanosti
- ❖ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ❖ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ❖ pogrebna oprema
- ❖ urejanje grobov

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Sonaravno kmetijstvo, vir zdrave hrane in ohranjanja okolja

Projektni partnerji smo konec septembra v središču Postojne pripravili zaključni dogodek, s katerim smo sklenili dvoletne aktivnosti v okviru projekta »Izobraževanje o sonaravni živinoreji in okolju«.

Projekt, financiran s strani Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ki se zaključuje v mesecu oktobru, je bil vzpostavljen z namenom spodbude sonaravne živinoreje v lokalnem okolju. V njem so sodelovale partnerske in druge kmetije ter zavodi s področja izobraževanja. Namen projekta je bil povečati kompetence in znanja na kmetijah, obenem pa tudi okrepiti zavedanje javnosti o vrednosti hrane in pomenu takšnega kmetovanja za ohranjanje okolja.

Zaključni dogodek - Gremo na kmetijo!

Na dogodku v središču Postojne smo projektni partnerji na lokaciji Užitnega in čutnega parka za nekaj ur ustvarili kotichek, kjer je imela glavno vlogo narava oziroma kmetijstvo in vse njegove dobrine. Gre namreč za zavedanje pomena, kako pomembna je skrb za naravo, stik z njo ter vse, kar lahko pridobimo od nje. Na zeleni površini v središču mesta je vladalo izjemno prijetno vzdušje, s pestrim in zanimivim

programom za prav vse generacije. Obiskovalcem so se predstavili vsi partnerji projekta. Vsak je poskrbel za predstavitev svoje dejavnosti in del svojih strokovnih znanj skozi različne aktivnosti prikazal ter ponesel med obiskovalce.

»Sodelovanje v projektu, s še preostalimi sedmimi partnerji, vrednotimo kot izjemno pozitivno. Tako z vidika učinkovitega sodelovanja in kakovostnih vsebin ter izvedb kot tudi z vidika vzdušja, ki ga v projekt prispevamo vsi partnerji, pa tudi udeleženci, s katerimi se srečujemo pri samih izvedbah dogodkov in izobraževanju. Glede na to, da smo izobraževalna ustanova, je bila naša ključna skrb ustrezna povezava kmetijskih vsebin z izobraževanjem, ki ga namenjamo posameznim ciljnim skupinam. Projekt, ki je v dvoletnem obdobju v lokalnem prostoru dosegel izjemno sprejetost in zanimanje, je imel med drugim pomembno poslanstvo.« je povedala Tina Bazjako, vodja OE Ljudska univerza Postojna

Letošnja 'Noč netopirjev' na Planinskem polju

V okviru projekta KRAS.RE.VITA smo v začetku septembra, izvedli še zadnjo od predvidenih »Noči netopirjev« na Planinskem polju. Tokrat se je dogodek začel v Podružnični šoli v Planini. Predvideni so bili trije sklopi aktivnosti: predavanje, delavnica za otroke in poslušanje netopirjev.

Tokrat smo uspeli kot predavatelja pridobiti Primoža Presetnika, člana Slovenskega društva za proučevanje in varstvo netopirjev. Pripravil nam je predavanje, ki je s svojo širino in poljudnostjo, obenem pa strokovnostjo in številnimi zanimivostmi pritegnilo vse prisotne. Medtem ko je 20 prijavljenih poslušalcev spremljalo predavanje, se je 16 mlajših udeležencev posvetilo ustvarjanju: izdelovali smo cof-netopirje, izrezovali, barvali in lepili na temo netopirjev.

V tem času se je dovolj zmračilo za izvedbo še zadnjega dela dogodka. Po delu nastajajoče učne poti po Planinskem polju smo se od-

pravili proti Unici pod Ravbarjevim stolpom, kjer smo naslednjo uro z »bat-detektorji« poslušali netopirje. Številčnost netopirjev ob vodi je presenetila celo domačina, ki sta nam kot reditelja prijazno priskočila na pomoč.

Še en od prijetnih dogodkov je za nami, vsi pa si želimo, da bi tovrstni dogodki potekali tudi v bodoče. Letošnje »Noči netopirjev« pa ne bi bilo brez vseh, ki so posvetili svoj čas organizaciji in izvedbi – hvala vsem!

Pripravila: dr. Jana Laganis, Zavod RS za varstvo narave; Fotografija: J. Laganis, L. J. Polak, N. Doles, M. Turk

3CNC

ZAPOSILIMO odgovorne, proaktivne, pozitivne in timsko naravnane sodelavce za delo na 3- in 5-osnih CNC obdelovalnih centrih in v tehnologiji. Več o nas si lahko preberete na naši spletni strani www.3cnc.si. Vaš življenjepis in kratko motivacijsko poudbo pričakujemo na naslovu zaposlitev@3cnc.si. V ponudbi navedite svojo smer izobrazbe, doseženo stopnjo izobrazbe ter delovne izkušnje na področjih in v letih.

Trajnostna mobilnost v naši občini

V tednu med 16. in 22. septembrom 2021 je potekal Evropski teden mobilnosti. Trajnostna mobilnost si prizadeva zadovoljevati potrebe vseh ljudi po mobilnosti in daje prednost človeku pred motoriziranimi prometnimi sredstvi. Z namenom spodbujanja uporabe trajnostnih oblik prevoza in ozaveščanje o vplivih izbire potovalnega načina, smo preverili, katere načine trajnostne mobilnosti imamo v naši občini.

Postojna je bila in še vedno ostaja ena izmed najpomembnejših postojank v transportu, zato je odlično izhodišče za vožnjo **z vlakom** ali **avtobusom** v vse smeri Slovenije.

V samem mestu igra pomembno družbeno koristno vlogo naš brezplačni **mestni potniški promet Furman**. Za lažjo in bolj izkoriščeno uporabo tovrstnega prevoza, so vsa gospodinjstva v mestu Postojna prejela **vozni red mestnega avtobusa Furman** v tiskani obliki. Tisk voznega reda nam je omogočil projekt LIFE IP CARE4CLIMATE (LIFE17 IPC/SI/000007), ki je integralni projekt, sofinanciran s sredstvi evropskega programa LIFE, sredstvi Sklada za podnebne spremembe in sredstvi partnerjev projekta – Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za infrastrukturo.

Z **Zavodom Sopotniki**, s katerim Občina Postojna sodeluje že vrsto let, pa nudi brezplačne prevoze za

starejše občane iz vasi v mesto Postojna z željo, da jim omogočimo dostopnost do osnovnih in drugih storitev.

Vzpostavljen imamo subvencioniran sistem za avtomatizirano **izposajo mestnih koles - POSbikes** na 7 postajah v mestu Postojna, v načrtu pa so še tri nove postaje. Za vse tiste, ki raje kot po dveh kolesih hodijo po dveh nogah, pa je v Postojni postavljenih **11 tabel, ki označujejo čas hoje**. Z njimi želimo ljudi prepričati, da so vse pomembnejše točke oddaljene le nekaj korakov stran.

Tudi z obnovo **Tržaške ceste** bo v samem mestu bistveno več prostora namenjenega pešcem, kolesarjem in hortikulturni ureditvi.

Vse naštetu uresničuje tudi cilje in naloge **Zelene sheme slovenskega turizma**, h kateri se je občina pridružila leta 2018 in se, kot ena izmed najpomembnejših sloven-

skih turističnih destinacij zavezala k trajnostnem pristopu v turistični panogi. Čeprav je tehnologija spremenila življenja vseh, kar zadeva mestno mobilnost, pa izzivi onesnaževanja ter varne in trajno-

stne mobilnosti ostajajo nespremenjeni. Spremembo ustvarjamo **mi**, vsak izmed nas takrat, ko se odločimo, da bomo ravnali okolju (in s tem tudi našemu zdravju) prijazno.

Pisarna z rešitvami

Kam se na Občini odpravimo, ko iščemo odgovore katere lokalne ceste so potrebne popravila? Ali ko nam dvorišče zaliva meteorna voda? Ko bi želeli, da se v naši vasi popravi otroško igralo? Ko imamo vprašanje glede krajevnih skupnosti, zimske službe, tržnice, sejma in nenazadnje pokopališke dejavnosti? V pisarno številka 7, kot fantje radi rečejo.

Klemen Grilj, Klemen Delak, Anže Srebovt, Stojan Ucin, Primož Turk in Jože Milavec pokrivajo najširši spekter področij, ki jih, razen določenih izjem, uvrščamo pod Režijski obrat Občine Postojna. Pod njihove pristojnosti tako uvrščamo urejanje sejemske dejavnosti in mestne tržnice, sistem mestnega avtobusa Furman, urejanje javne razsvetljave ter čiščenje zelenih

površin, urejanje pokopališč in dokumentacije ob pokopih.

Ne smemo pa pozabiti na področja, ki sicer ne sodijo pod delovanje režijskega obrata, pa se z njimi vendarle ukvarjajo isti ljudje. Recimo urejanje področja Civilne zaščite, zimske službe in nenazadnje sodelovanje in pomoč krajevnim skupnostim pri pripravi planov in izvedbi del - tako na področju ko-

Stojan Ucin, Primož Turk, Anže Srebovt, Klemen Delak, Klemen Grilj in Jože Milavec.

munalno-cestnega gospodarstva kot ostalih težav, ki jih pestijo. Skratka, gre za zaposlene, ki morajo na

Občini pokazati širok spekter znanja in znajo najti rešitve tudi ko to skoraj ni mogoče.

PONI je dobra vstopnica za uspešno krmarjenje v svetu podjetništva

Helena Žele iz Prestranka je ena od udeleženk **programa PONI-Podjetno nad izzive**, ki ji je v dobrih štirih mesecih uspelo narediti tak napredek, da danes že opravlja samostojno dejavnost kot podjetnica začetnica. **Njena vizija** je združevati petje in skrb za zdravje ter dobro počutje na način, da posameznikom približa petje skozi personalizirano izkušnjo, varen prostor za izražanje in sproščeno vzdušje. Ob tem starost in predznanje nista pomembna, šteje le veselje do petja.

Helena Žele
(fotografija: Anja Halik)

Helena je v program podjetniškega usposabljanja vstopila s poslovno idejo učenja solopetja. Ob testiranju svoje storitve, mentorski podpori in pridobivanju novih znanj pa jo je razširila še na petje na dogodkih, pevsko mentorstvo in pevsko terapijo ter tako izpilila, da danes v prostorih PIP v Velikem Otoku že mentorira prve stranke. Delo opravlja tudi v Ljubljani in Kopru, stranko pa ima celo na Nizozemskem, kar ji omogoča sodobna tehnologija.

»Poslanstvo mojega podjetja je poučevati, razvijati in navdihovati pevce vseh starosti, da uresničijo svoj pevski potencial, pač glede na njihove potrebe, sposobnosti in cilje«.

Pevsko terapijo bo izvajala **po metodi BAST** (The British Academy for

Sound Therapy), za katero je ravno v pridobivanju licence. »Metoda je v Angliji v uporabi že 20 let, v Sloveniji pa bom prvi ponudnik te metode«, ponosno pove.

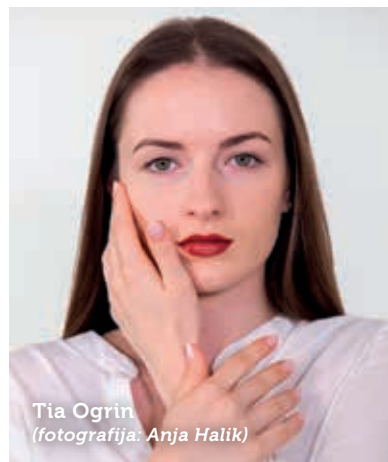
Sicer pa je Helena zaključila MBA študij v Švici, pred tem pa z odliko diplomirala na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. »V svet glasbe in nastopanja me je popeljala ljubezen do petja. Solopetju sem posvetila več kot 10 let šolanja, svoje znanje pa redno izpopolnujem z najnovejšimi pristopi. Trenutno se prijavljam na program **Erasmus mladi podjetnik**, ki bo poleg vključitve v program SIO v PIP Postojna nadaljevanje zastavljene poti na programu PONI.«

Helena se je v programu PONI naučila marsikaj, tudi to, da je za marketing pomembna prisotnost na spletu, zato jo lahko najdete na spletni strani »helenazele.si« in Facebook profilu »HelenaZeSolopetje«. PONI zelo priporoča vsem, ki imajo svojo poslovno idejo, saj predstavlja zares dobro vstopnico za uspešno krmarjenje v svetu podjetništva.

V teku je usposabljanje tretje skupine

V PIP Postojna, kjer poteka program PONI Primorsko-notranjske regije, je v teku usposabljanje že tretje skupine mentorirancev. **Skupaj je bilo do sedaj iz postojnske občine vključenih že 12 oseb, trenutno se usposabljuje štiri: Tia Ogrin, Tjaša Blaško, Mojca Počkaj Jošt in Anja Halik.**

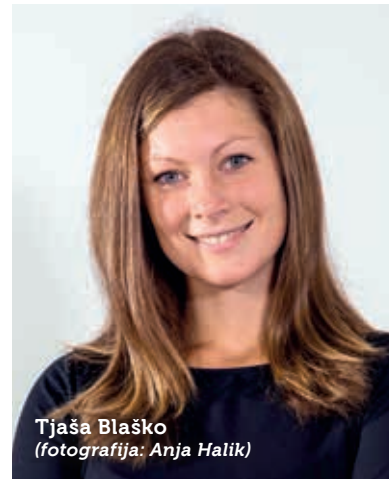
Tia Ogrin kljub svoji mladosti, saj je letos zaključila srednjo eko-

Tia Ogrin
(fotografija: Anja Halik)

nomsko šolo, resno razmišlja o podjetništvu. Na poziv PONI se je prijavila s poslovno idejo ročno izdelanega vrtiljaka za na otroško posteljico. »Na trgu je veliko povpraševanja po otroški opremi. Svoj izdelek sem oblikovno zasnovala sama; zamislila sem si ga kot lesen ročno izdelan vrtiljak, ki bo personaliziran. Imeti izdelek in veselje do podjetništva pa seveda še zdaleč ni vse, zato sem se prijavila v program PONI«.

Tjaša Blaško, diplomirana novinarka in sociologinja, se je v program PONI prijavila s poslovno idejo ureditve in trženja družabnega prireditvenega prostora, ki jih v občini sicer primanjkuje.

Tjaša Blaško
(fotografija: Anja Halik)

Ideja je vzniknila iz zaljubljenosti v stare zgodbe, kulturno dediščino, saj naj bi prostor, ki bi služil širokemu spektru dogodkov in aktivnosti, izražal osebno noto. Moj glavni motiv za vstop v PONI je izjemna priložnost, da se poglobiš v svoj projekt, ob tem pa imaš še dobro podporno okolje, v katerem oblikuješ podjetniško razmišljanje.

Mojca Počkaj Jošt je univerzitetna diplomirana ekonomistka z več kot 20 let delovnih izkušenj v turizmu. Splet okoliščin in covid kriza, ki je v marsičem spremenila turistično povpraševanje, je v njej spodbudila željo po oblikovanju svoje podjetniške poti na področju turizma.

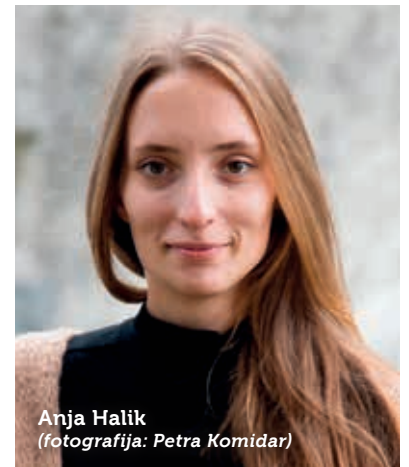
Kot pravi, so možnosti za to na Zelenem krasu in širše dobre. PONI je priložnost, da se podjetništva zares loti, da dodobra preuči, kaj trg potrebuje in kako najbolje zastaviti

Mojca Počkaj Jošt

ponudbo, ki bo odgovarjala potrebam turistov v postcovidnem času.

Anja Halik končuje študij fotografije in želi v na tem področju razvijati svojo podjetniško pot. Svojo poslovno idejo je osredotočila na organizacijo fotografskih tečajev, čeprav bi se v prihodnje želela ukvarjati tudi z reportažno fotografijo, saj skozi fotografije rada pripoveduje zgodbe.

Anja Halik
(fotografija: Petra Komidar)

Kot pravi, kakovostna fotografija zaradi uporabe telefonov izgublja svojo vrednost, zato je njen cilj ponuditi znanje za dvig kakovosti fotografij.

Program PONI – podjetno nad izzive poteka v osmih slovenskih regijah v letih 2021 in 2022. PONI Primorsko-notranjska izvaja RRA Zeleni kras v sodelovanju s Podjetniškim inkubatorjem Perspektiva Postojna (PIP Postojna). Vanj se lahko zainteresirani prijavijo prek javnega poziva, ki je vsake štiri mesece objavljen na www.rra-zk.si.

Trenutni 4. poziv PONI je odprt od 14. 10. do 14. 11. 2021.

Mateja Simčič, RRA Zeleni kras

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Finančna uprava po novem obiskuje novo registrirane podjetnike in jih informira

Predstavniki mobilnih enot Finančne uprave od sredine septembra obiskujejo davčne zavezanke, ki so pred kratkim ustanovili podjetje oziroma na novo registrirali dejavnost.

Namen obiska je, da jih seznanimo s pravicami in obveznostmi, ki jih imajo kot novoustanovljeni poslovni subjekt in jim ponudimo pomoč ter kontakte v primeru, da bodo potrebovali sogovornika na naši strani. Želimo si namreč, da so davčni zavezanec čim bolj informirani in pripravljeni na izzive, s katerimi se bodo srečali na davčnem in carinskem področju.

V slabih dveh tednih smo na ta način obiskali že 114 novoustanovljenih podjetnikov po celotni Sloveniji, med katerimi jih je večina s.p.-jev.

Nov pristop Finančne uprave do davčnih zavezancev je velika večina novih podjetnikov sprejela z odobravanjem, kar nam daje dodaten elan, da bomo tovrstne aktivnosti nadaljevali še z večjo vnemo.

BALET FIT za odrasle
vsako sredo ob 18:45

Vabljeni vsi, ki bi se radi razgibali, naredili nekaj zase in se v svojem telesu počutili močne

ne glede na starost, spol, kondicijo ali zdravstvene težave

V dvorani Baletnega društva Postojna
(Kazarje 10, Postojna)

Info in prijave: 040 223 069 ali
baletnodrustvo.postojna@gmail.com

ASFALTI plus

Asfalti plus, nizke gradnje, d.o.o.,
Šmihel 7, 6257 Pivka, Slovenija
asfalti.plus@gmail.com, M: 041 740 514

IZVAJAMO NASLEDJA DELA:

- asfaltiranje (rezkanje, ročno, strojno)
- novogradnja javnih in zasebnih prometnih površin (cest, pločnikov, dvorišč...)
- ureditev zunanje okolice objektov
- izdelava odvodnjavanj, drenaž, fekalne, meteorne kanalizacije...
- rušitvena dela
- zemeljska pripravljalna dela
- izdelava škarp in kamnitih zložb

Kontakti: tel: **+386 41 740 514**

mail: **asfalti.plus@gmail.com**

Pogrebne storitve

KSP D.D. SEŽANA
POSLOVNA ENOTA POSTOJNA,
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
tel: 00386 (0)5 73 11 242, gsm: 00386 (0)65 555 750

V okviru izvajanja pogrebne dejavnosti vestno izpolnjujemo temeljno poslanstvo, ki vključuje dovršeno organizacijo in izvedbo pogrebne slovesnosti, brezpogojno predanost, ki sloni na profesionalnem in spoštljivem odnosu do rajnika ter tenkočutnem pristopu do žalujočih.

24h dežurna številka:
00386 (0)65 555 750

Vodnik dogajanja v občini Postojna

28. oktober 2021

17:00 Komemoracija ob spomeniku padlih borcev v Orehku

KS Orehek
Orehek

17:00 O pomenu in negi dreves v Postojni

Društvo Drobnavratnik
Voden ogled dreves v središču Postojne z Matjažem Mastnakom
Parkirišče pri Primorki

18:00 O pomenu in negi dreves v Postojni

Društvo Drobnavratnik in Knjižnica B. Zupančiča Postojna
Predavanje Matjaža Mastnaka
Čitalnica knjižnice B. Zupančiča Postojna

2. november 2021

17:00 »Zdravi in vitalni«

Društvo Feniks
Brezplačna delavnica za naravno zdravje. Več informacij in prijave: info@društvo-feniks.si
Točka moči - Zelena dvorana Postojna

4. november 2021

18:00 Telo nikoli ne laže

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Do večjega razumevanja sebe in svojih vzorcev obnašanja s pomočjo telesne psihoterapije
Zelena dvorana Postojna

18:00 Predavanje Dore Pal »Vzgoja otrok v digitalni dobi«

Društvo Projekt Človek, Sprejemni center Piran
Predavanje bo brezplačno. Za udeležbo je potrebno izpolnjevati PCT pogoj.
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

6. november 2021

17:00 Letni koncert Ženske vokalne skupine Vanda Križaj z naslovom... Se je pelo in se poje...

Ženska VS Vanda Križaj
Kulturni dom Orehek

8. 11. - 16. 11. 2021

Tekmovanje v knjižničnem kvizu Težki bralci
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
Za učence 6. razredov OŠ občin Postojna in Pivka

9. november 2021

18:00 »Dobra misel v vsak dom«

Društvo Feniks
Brezplačna delavnica za osebno rast. Več informacij in prijave: info@društvo-feniks.si
Ljudska univerza Postojna

11. november 2021

16:30 Šolanje na domu – izkušnje staršev

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Izkušnjo bo podelil par Cristina in Daniel Norton, ki svoje otroke že ves čas šolata na domu
Zelena dvorana Postojna

12. november 2021

19:00 Janez Dovč »Tesla«

Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
Glasbeno-gledališka predstava, vstopnice KD Postojna
Kulturni dom Postojna

13. november 2021

18:00 »Dobra misel v vsak dom«

Društvo Feniks
Brezplačna delavnica za osebno rast. Več informacij in prijave: info@društvo-feniks.si
Ljudska univerza Postojna

16. november 2021

17:00 »Zdravi in vitalni«

Društvo Feniks
Brezplačna delavnica za naravno zdravje. Več informacij in prijave: info@društvo-feniks.si
Točka moči - Zelena dvorana Postojna

18. november 2021

17:00 Tonjo Janežič - Duhovna poravnava hrbtnice

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Postopek dela se izvaja brez dotika in manipulacije kosti.
Zelena dvorana Postojna

17:30 To je Ernest

Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
Lutkovna predstava, vstopnice KD Postojna
Kulturni dom Postojna

18:00 S premislekom v jutri – kako lahko vsak prispeva k zmanjšanju odpadkov

Društvo Drobnavratnik in Knjižnica B. Zupančiča Postojna
Prisluhnili bomo Maji Modrijan (Destilator) in Katji Sreš (Ekologi brez meja)
Čitalnica knjižnice B. Zupančiča Postojna

19. november 2021

15:00 Access bars izmenjave
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči

Izmenjave vodi Anka Prelc
Zelena dvorana Postojna

20:00 Hamo & Tribute 2 Love

Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
Vstopnice Eventim in KD Postojna
Kulturni dom Postojna

22. november 2021

Brezplačni vpis v enotah knjižnice Postojna in Pivka

Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
V enoti potujoče knjižnice bo brezplačen vpis omogočen na vseh postajališčih od 22.11. do 3.12.
Od 22.11. do 27.11. bodo obiskovalcem na ogled odpisane knjige, ki jih bodo lahko brezplačno vzeli domov.

23. november 2021

19:30 Kdo se boji Virginie Wolf

Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
Gledališka predstava, za abonma in izven, vstopnice na blagajni kulturnega doma, uro pred predstavo
Kulturni dom Postojna

24. november 2021

18:00 Literarni večer

Žiga X. Gombač
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
Pogovor z mladinskim pisateljem in zaključek knjižničnega kviza Težki bralci
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

25. november 2021

18:00 Literarni večer

Jakob Kenda
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
Avtor knjige Transverzala, zaključek projekta Primorci beremo in podelitev priznanj udeležencem
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna

26. november 2021

21:00 Vital Jurca Quartet

Jazz Hram
Diplomski koncert
Hotel Kras

30. november 2021

17:00 »Zdravi in vitalni«

Društvo Feniks
Brezplačna delavnica za naravno zdravje. Več informacij in prijave: info@društvo-feniks.si
Točka moči - Zelena dvorana Postojna

Vsak ponedeljek

8:15 Telovadba za VDC
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Zelena dvorana Postojna

16:00 Telovadba za diabetike

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Zelena dvorana Postojna

Vsak torek

8:00 Jutranja telovadba in meditacija

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Delavnico vodi Anka Prelc
Zelena dvorana Postojna

Vsak četrtek

9:00 Pohod - sprehod po postojnski okolici

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Zelena dvorana Postojna

16:00 Ročna dela - pletenje in kvačkanje

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Delavnico vodi Tatjana Šeremet
Zelena dvorana Postojna

Vsak petek

10:00 Dobro sem!, Kako pa ti?

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza – Točka Moči
Delavnice za otroke do 10 let
Zelena dvorana Postojna

Vsak torek - začetek 2. 11.

17:00 Francoščina A2
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza
30-urni tečaj. Cena je 220 eur. Tečaj temelji na komunikaciji. Vodi Samuel Farsure.
Tečaj poteka on-line

Vsak četrtek - začetek 4. 11.

17:00 Francoščina B1
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza
30-urni tečaj. Cena je 220 eur. Tečaj temelji na komunikaciji. Tečaj poteka on-line

Začetek v drugi polovici novembra NPK - Usposabljanje za računovodje

Zavod Znanje, OE Ljudska univerza
Cena tečaja je 620 eur. Name-njen je vsem, ki bi želeli pridobiti javno veljavno listino, ki na nacionalni ravni potrjuje usposobljenost za opravljanje poklica računovodje.

glasovanje
21.-31.10.2021
na:
www.postojna.si

KULTURNI DOM POSTOJNA				AVTOR: MATEJ MISLEJ	PRAVILNIK DRUŠTVA	URAVNOTEŽENJE PRORAČUNA	JEČA, ZAPOR	ENAKI ČRKI	AFRIŠKI VELETOK	TEHNIČNA IZBOLJŠAVA	RAZTRGANA, PONOŠENA OBLEKA	STRIPOVSKI JUNAK FORD
				PARNA KOST MEDENICE V DIMLJAH								
				DEL LETALIŠČA								
				NEKDANJI JAPONSKI PREMIER (ŠINZO)				PROSTOR ZA SHRAMBO ORODJA STOLP, ZVONIK				
				ŽENIN OČE					JEZERO V TURČIJI			
				SODOBNIKI ILIROV					ZGODNJE GROZDJE			
											SKLEP, SLONEČ NA ANALOGIJI	STARO-PERZIJSKI KRALJ
	REKA V KARELIJI V RUSIJI	OBLEKA ASTRONAVTOV IN POTAPLJAČEV	SLOVENSKI NOVINAR BERGANT	KAMNIT KIP S ČLOVEŠKO GLAVO IN LEVIM TELESOM PRI STARIH EGIPČANIH	PIJAČA STARIH SLOVANOV	DEL STOPALA BARVA IGRALNIH KART		RACMAN				
								ANGLEŠKI KOMIK (ROWAN)				
14. GRŠKA ČRKA				PTICA UJEDA				IT. PEVKA (GIANNA)				
								PODSTREŠJE (NAR.)				
ELEKTROKARDIOGRAM				KDOR IGRA NA FLAVTO						OSMI MESEČ JUDOVskega KOLEDARJA		
				ITALIJANSKA RTV						POLDRAG KAMEN		
NOVOZELANDSKI DOMAČINI					NEM. FIZIK (PHILIPP)			PREKOP OTAJANA ZGORNJA PLAST SNEGA				KOKOŠ (LJUBK.)
	KLJUČ ZA VJAKE				AM. MODNI KREATOR KLEIN							
	BUDISTIČNA STAVBA							DUŠEVNOST SLOVENSKA METALKA KOPIJA (MARTINA)			V REDU PRVOTNI PREBIVALCI DANAŠNJE ITALIJE	
SIMON AŠIČ			POLJSKA TENISAČICA SWIATEK			URARSKA DELAVNICA				SL. PESNIK GRUDEN		
			FR. KOMIK (JACQUES)			PESNICA MUSER				KOLUMBIJSKI KOLESAR BERNAL		
MOČAN EKSPLOZIV, TRINITROTOLUEN				DREVORED				IZVEDENEC ZA LEPOTO TOVARNIA POSODE V CELJU				
				POTEG Z NOŽEM								
DRŽAVNI PREVRAAT				DEL KOLOVRATA						MUSLI-MANSKI ČASTNI NAZIV		
				LAURENCE OLIVIER						TANTAL		
KOKOŠI SAMEC							ŠVICARSKI SIR Z LUKNJAMI					
AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA							POSLOVNEŽ PEČEČNIK		DUŠA (LAT.)			

Kultura je hrana za dušo. Pridružite se nam v novi sezoni Kulturnega doma Postojna. #vsismokultura

Kulturni dom Postojna podeljuje tri nagrade:

- 1. nagrada: **3 vstopnice v sklopu abonmaja Kulturnega doma Postojna;**
- 2. nagrada: **2 vstopnici v sklopu abonmaja Kulturnega doma Postojna;**
- 3. nagrada: **1 vstopnica v sklopu abonmaja Kulturnega doma Postojna.**

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna ali na e-naslov postojnski.prepil@postojna.si **najkasneje do 9. novembra.** Med pravnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebane nagrajenske številke:

- 1. nagrado (darilni bon v vrednosti 40 evrov) prejme **ZVEZDANA PRIMEC**, Volaričeva ulica 22, 6230 Postojna;;
- 2. nagrado (darilni bon v vrednosti 30 evrov) prejme **ZORA REBEC**, Hrašče 35, 6230 Postojna;
- 3. nagrado (darilni bon v vrednosti 20 evrov) prejme **ZORA POŽAR**, Zagon 4 a, 6230 Postojna.

Nagrajence naj se z osebnim dokumentom zglasijo v čistilnici ali trgovini s tekstilom Grže (Tržaška 67, Postojna).

Iz foto albuma družine Dužnik pri Fari

Pomembnejši del vasi Hrenovice je zaselek Fara z osrednjo cerkvijo sv. Martina. Pod njo se skoraj stika gruča stavb, skupno šest domačij, med njimi so tri kmetije. Po velikosti in dejavnosti izstopa domačija družine Dužnik, postavljena nasproti Šentojeve hiše, katero smo omenili že v pretekli številki v rubriki Iz foto albuma.

Pionir današnjega rodu Dužnikovih je bil Štefan Dužnik, rojen okrog leta 1870. Iz Vipave se je priselil k Fari. Poročil se je s Karolino Jernejčič z Unca, leta 1893 se jima je rodil sin Alojz. Trgovskih spretnosti se je pričel pri trgovcu Juriju Kraigherju v Hraščah. Svojo prvo trgovino je odprl v kaplaniji. Leta 1903 je pri Fari zgradil svojo domačijo in tam odprl trgovino z mešanim blagom. Prodajal je vse, kar so ljudje potrebovali, tudi metrsko blago. Med domačini je bil zelo priljubljen in spoštovan možak. Po njegovi smrti 1913 je trgovino vodila njegova žena Karolina, njo pa je nasledil sin Alojz.

Alojz se je šolal na prvi slovenski gimnaziji Škofovi zavodi v Šentvidu pri Ljubljani (tudi s pomočjo te šole) nadaljeval študij trgovine na Dunaju. Prijateljeval je z dr. Francem Ambrožičem iz Slavine in župnikom Francem Lavrenčičem iz Vrhpolja pri Vipavi. Vsi trije so bili gim-

naziji v Škofovih zavodih. Poročil se je s tri leta mlajšo Marijo Vidic iz Petelinj. Ta mu je povila pet otrok, štiri sinove in eno hčerko. Alojz je bil visoko izobražen, tudi organist in je dolga leta vodil farški pevski zbor; na vaje so hodili pevci iz več podružnic. Po naključju je leta 1923 prišel k Fari za kaplana prav Franc Lavrenčič in tam vztrajal kot župnik kar 44 let. Posebno je skrbel za cerkev sv. Martina, bil organizator njene razširitve in obnove, osebno je najel Toneta Kralja za poslikavo notranjosti cerkve v letih 1942–1943. Skupaj z Alojzovo ženo Marijo (ta je nekaj let službovala v Gradcu in tekoče govorila nemški jezik) sta uspela obvarovati župnišče in cerkev pred uničenjem spomladi 1944 ob maščevanju nemških vojaških enot.

Trgovina je delovala nepretrgoma 43 let, dokler je niso leta 1946 nacionalizirali. Leta 1948 je prostore

Dužnikova trgovina.

prevzelo Trgovsko podjetje Nanos in še kasneje Kmetijska zadruga Postojna. Dužnikovi so očitno močno povezani s trgovskim poslom. Rafael, prvi izmed petih Alojzovih otrok, je bil star 18 let, ko je končal trgovko šolo v Ajdovščini. Še istega dne se je moral javiti na italijanski karabinjerski postaji na Razdrtem, kjer so ga zajeli in poslali služiti vojsko na Sardinijo. Ob osvoboditvi zavezniških sil leta 1943 je zaradi podhranjenosti tehtal 48 kilogramov. Fizično je okrevljal v francoskih bolnišnicah, domov pa se je vrnil kot partizan Prekomorskih brigad. Po vojni je opravljal delo upravnika zadruga pri Fari. Z ženo Viktorijo Dougan iz Zgornje Košane sta imela tri otroke: Alojza, Mileno in Rafaela. Alojz Dužnik, stari oče prvorojenca Alojza Dužnika, je umrl leta 1958, 43 let preden je pravnuk Alojz skupaj z ženo Ines v domači hiši leta 1991 spet odprl trgovino, dve leti pozneje še bife. Žal sta tako trgovino kot bife zaradi razmaha trgovskih centrov leta 1994 zaprla. Na Prestranku sta se spoprijela z grosistično prodajo pijač v podjetju Pogled, d. o. o. in to še vedno uspešno deluje.

Nasproti njihove trgovine pri Fari je dolga leta obratovala gostilna z zanimivim imenom Hawai (pri Havajcu). Njen lastnik je bil Ivan Mejak - Janez; igral je kitaro in bil dober pevec. Pred gostilno je visel velik svetlobni balon z naslikano kitaro in palmo. Ko so ob Havajcu skupaj zapele še vse tri hčere, se je po pripovedovanju Alojza Dužnika zarosilo marsikatero oko vedno polne gostilne, ki je bila svojčas znana tudi

po pečenih piščancih. Take porcije in ponudbe niso imeli niti na Havajih.

Rafaelova hčerka Milena živi v Orehku, drugi mlajši sin Rafael - Rafo si je družino s štirimi otroki ustvaril z ženo Mileno, rojeno Posega, Špančkovu iz Stran. Glavna družinska dejavnost je živinoreja; imajo preko sto glav živine, trenutno tudi pet osličkov. Kmetijo dopolnjujejo še z gozdarstvom, prevozništvom in mesnico – dobro poznano trgovino na Tržaški ulici v Postojni, ki deluje v sklopu KGZ Kooperacija Hruševje. Upravitelj je Milena Dužnik, po izobrazbi kmetijski tehnik. Trgovska tradicija se tako nadaljuje že četrto generacijo.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: arhiv družine Dužnik.

Družina Dužnik pred prvo vojno: v sredini sedita Štefan in Karolina, nad njima je sin Alojz.

Rafael Dužnik kot vojak v Italiji.